

BEZPLATNÝ ČTVRTLETNÍK OBČANŮ MĚSTSKÉHO OBVODU PUSTKOVEC

PUSTKOVECKÝ ZPRAVODAJ

22. DUBNA 2005

ČÍSLO 1

ROČNÍK XII.

POZVÁNKA

na pietní akt u příležitosti šedesátého výročí osvobození Pustkovec

Ve středu 27. dubna 2005 v 17 hodin se koná vzpomínkový akt na osvobození naší obce u pomníku padlým ve 2. světové válce. V 18 hodin bude v kostele sv. Cyrila a Metoděje sloužena mše svatá za oběti 2. světové války.

Rádi zveřejňujeme

Napsala nám paní Drahomíra Kucharčuková: Chci Vám poděkovat za to, jak se staráte o údržbu obecních komunikací u nás v Pustkovci, a to jak teď na jaře, tak i v zimě. Bydlíme na Pustkovecké ulici a vidíme to na vlastní oči. V zimě brzy ráno odházeny chodníky, posypány, odhnutá cesta, na jaře ihned po zmiizení sněhu zametená jak cesta, tak chodníky a dokonce i příkopy. Opravdu „klobouk dolů“. (Pozn. redakce: Zimní údržbu zajišťuje firma p. Aleše Hrbáče — AHOS CZ s.r.o.)

NČ

POZVÁNKA

V pátek 27. května 2005
v 15 hodin se koná
v sále pustkovecké radnice

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

Krátký kulturní program
připravuje LŠU J. Valčíka

Setkání s Livií Klausovou

V pátek 28. ledna 2005 zavítala manželka prezidenta republiky paní Livií Klausová do Ostravy. Stalo se tak na základě pozvání senátorky a starostky Mariánských Hor a Hulvák Ing. arch. Liany Janáčkové. První dáma si v Ostravě prohlédla Mariánské Hory, na pracovním obědě se setkala se starostkami městských obvodů Ostravy a okolních obcí. V příjemné přátelské atmosféře dámy představily svá působíště a zmínily místní zajímavosti. Poté paní Livií čekal další program — prohlídka dřevěného kostela sv. Kateřiny a návštěva Hrabové.

NČ

ZA ZDEŇKEM TICHÝM

Dne 3. března 2005 nás všechny překvapila smutná zpráva — navždy odešel Zdeněk Tichý.

Pan Zdeněk Tichý se narodil 2. 10. 1951 jako druhé ze čtyř dětí manželům Anežce a Rudolfovi Tichým. Celý svůj život prožil v Pustkovci. Vyučil se strojním zámečníkem ve Vítkovických železárnách, kde také pracoval. V roce 1983 po vážném a těžkém pracovním úraze odešel do invalidního důchodu. Velice nerad opouštěl svůj pracovní kolektiv, ve kterém měl velmi dobré kamarádské vztahy, které udržoval až do své smrti. Od dětství se zapojoval do práce dobrovolných

(Pokračování na straně 2)

Dne 7. března 2005 jsme si připomněli 155. výročí narození filozofa, sociologa, politika a prvního československého prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka.

INFORMACE o pokračování investic v roce 2005

V současné době firma JAN-KOSTAV s.r.o. dokončuje posílení drenážního systému nohejbalového hřiště. Tímto zásahem by mělo dojít k zamezení podmáčení okolních rodinných domků vodami z Nového Pustkovec.

Pokračování rekonstrukce střední části ul. Pustkovecká komplikuje zjištění, že v havarijním stavu je kanalizace kolem RD č.p. 41 až k č.p. 66. Proto musíme nejdříve vyřešit hav. stav (projekčně i finančně) a poté bude možno pokračovat v rekonstrukci. OVaK a.s. má zájem v rámci našich výkopů provést úpravy na vodovodním řadu (výměna navrtávek). Také Český Telecom hodlá své vzdušné vedení umístit do země. Občané bude včas informováni o pokračování prací.

OZNÁMENÍ

změna telef. čísla squash VTP:
nové číslo 736 638 071

ZA ZDEŇKEM TICHÝM

(Pokračování ze strany 1)

hasičů v Pustkovci. Několik let vykonával funkci jednatele sboru. Mimo to aktivně působil v občanském výboru. Po sametové revoluci byl zvolen do Zastupitelstva městského obvodu Pustkovec. Jako předseda Komise výstavby se aktivně podílel na investičních akcích městského obvodu (plynofikace, rekonstrukce komunikací, úprava Pustkoveckého údolí, rekonstrukce budovy ÚMOB a další). V posledních letech byl zaměstnán jako správce — údržbář na ÚMOB Pustkovec. Ani zdravotní omezení mu nebránila, aby svou práci pro Pustkovec vykonával s obětavostí, houževnatostí a nadšením. Měl radost z výsledků práce a těšil se na další akce, které jsme spolu připravovali na letošní rok. Náhrada se nám bude hledat velmi těžko.

Poslední rozloučení se konalo 8. března 2005 v kostele sv. Cyrila a Metoděje.

Ing. Nataša Čeganová, starostka

O čem jednala rada městského obvodu (44.—50. schůze)

- schválila rozpočtová opatření na úpravu rozpočtu
- vyslovila souhlas se zřízením vjezdu k autobazaru na ul. 17. listopadu (k.ú. Poruba-sever)
- schválila uzavření smlouvy se společností OVANET a.s. na poskytování služeb spojovacího centra
- souhlasila se svěřením pozemku parc. č. 2003/43 v k. ú. Pustkovec, obec Ostrava do majetku MOBv Pustkovec
- vzala na vědomí změnu majitele prodejního stánku na ul. 17. listopadu
- vzala na vědomí výsledek poptávkového řízení na řešení dodatekové závlahy a regenerace trávníku na fotbal. hřišti (nejlépe vyhověla firma Zelený pažit s.r.o.)
- vzala na vědomí průběžnou informaci o projednání výsledků do-
pravně urbanistické studie na ul. K. Aksamita
- schválila zadání prací na předprojektové dokumentaci pro přípravu investiční akce „Rekonstrukce dolní části ul. Pustkovecká“ — zemní kabelové vedení nn včetně přípojek (projekční kancelář ARKO) a obecná část přípravy (společnost DHV CR, spol.s r.o.)
- schválila uzavření smlouvy o dílo na zhotovení projektové dokumentace pro odstranění havarijního stavu kanalizace na ul. Pustkovecká (střed)
- vzala na vědomí informaci o zvýšených nákladech na zimní údržbu a schválila příslušné rozpočtové opatření
- schválila zápis Ústřední inventarizační komise o inventarizaci majetku, závazků a pohledávek MOBv Pustkovec za rok 2004

O čem jednalo zastupitelstvo (11. a 12. zasedání)

- schválilo rozpočet Městského obvodu Pustkovec na rok 2005
- vzalo na vědomí průběžné plnění Programu, obnovy a rozvoje Městského obvodu Pustkovec na léta 2002—2006
- schválilo poskytnutí finančních darů fyzickým osobám
- vzalo na vědomí informaci o výsledku hospodaření MOBv Pustkovec za rok 2004
- schválilo poskytnutí finančního příspěvku SDH Pustkovec na Hašičské stovkování 2005
- vzalo na vědomí žádost fyzické osoby o souhlas s výstavbou rodinného domu v zahr. osadě 28. říjen (ul. Krásnopolská) a vyslovilo souhlas s výstavbou za podmínky zpracování urbanistické studie pro dané území
- vyslovilo nesouhlas s výstavbou prodejny LIDL na křižovatce ulic Slavíkova a 17. listopadu (u ZŠ J. Valčíka)

ODPADOVÉ DESATERO

Seriál společnosti OZO s.r.o. o odpadech (1. část)

1. Zjisti, kde máš „popelnice“.
2. Vytvoř si doma podmínky pro třídění odpadu.
3. Tříd' plasty, šlapej PET.
4. Sklo vyhod' do zeleného kontejneru-zvonu.
5. Tříděný papír odnes do výkupny nebo dej dětem do školy.
6. Nebezpečný odpad odevzdej ve sběrně nebo v prodejně.
7. Využívej sběrné dvory.
8. Nevhazuj nic na zem, každý odpad někam patří.
9. Snaž se vyhazovat co nejméně.
10. Když si nevíš rady, zeptej se.

Na stránkách Pustkoveckého zpravodaje Vás budeme postupně seznámat s jednotlivými zásadami „Odpadového desatera“. Čtenáři, kteří se jím budou řídit, se za pár měsíců naučí správně hospodařit s odpady.

Začínáme první a druhou zásadou, které by se daly označit společným přívlastkem — přípravné.

1. Zjisti, kde máš „popelnice“.

Na první pohled se tato zásada jeví jako nesmysl — přece každý ví, že mu popelnice stojí u domu. V tomto případě však máme na mysli nejen tyto nádoby na směsný odpad, ale všechna místa, kam občan může a má odkládat svůj odpad z domácnosti:

a) popelnice a kontejnery na směsný komunální odpad

Tyto odpadové nádoby dobře znáte a odpad do nich pravidelně vyhazujete. Pokud jich však na jednom stanovišti stojí více, všimněte si, komu je která z nich určena. Ty, na kterých je nalepen žlutý štítek, jsou určeny občanům, jejich objednatelem je statutární město Ostrava. Nádoby s bílým štítkem si objednaly firmy, které sídlí v blízkosti vašeho bydliště. Každý by měl tedy svůj odpad odkládat jen do „svých“ nádob. Pokud se vám zdá, že vaše nádoby na odpad nestačí, dá se změna jejich počtu nebo četnosti jejich vyvážení vyřešit na Magistrátu města Ostravy, Odboru komunálním a bytovém, tel.: 599 442 516, 599 443 032, 599 443 033, 599 443 414.

b) kontejnery na tříděný odpad (plasty a sklo)

Pokud nestojí na stejném stanovišti jako vaše běžné kontejnery či popelnice, najdete si ty nejbližší v okolních

ulicích, v místech, kudy pravidelně chodíte (cestou k obchodu, zastávce MHD apod.). Cesta k nim možná trvá pár minut, ale zhruba jednou týdně tu chvilku určitě najdete. Počet těchto kontejnerů každým rokem roste, takže pokud je máte zatím poměrně daleko, časem se pravděpodobně objeví i blíže vašemu bydlišti. Aktuální informace o počtu a rozmístění kontejnerů na plasty a sklo zjistíte na bezplatné telefonní lince 800 178 532 (OZO Ostrava s.r.o.).

c) sběrné dvory

Sběrné dvory slouží k odkládání nebezpečného a objemného odpadu. V současnosti je v Ostravě v provozu 14 sběrných dvorů a jejich počet se v nejbližších letech bude zvyšovat. Adresu a otevírací dobu toho nejbližšího zjistíte na bezplatné telefonní lince 800 100 699 nebo 800 159 238, internetových stránkách www.ozoost-rava.cz nebo www.mmo.cz, poradit by vám měli i na úřadě vašeho městského obvodu.

d) velkoobjemové kontejnery

Tyto kontejnery, určené pro objemný odpad, nemají svá trvalá stanoviště. Bývají přistavovány minimálně 2x ročně na omezenou dobu. Termíny a místa přistavení určuje a dává na vědomí úřad vašeho městského obvodu.

e) výkupny druhotných surovin

K nejčastěji vykupovaným surovinám patří papír, železo a barevné kovy.

Tříděný papírový odpad vykupují výkupny společnosti OZO Ostrava s.r.o. nebo společnosti ORC group s.r.o. Rozmístění výkupu papíru můžete zjistit na bezplatné telefonní lince: 800 100 699 (OZO Ostrava s.r.o.).

Výkup železa a barevných kovů provádějí kromě společnosti ORC group s.r.o. i jiné firmy. Zjistěte si, zda některá z nich má výkupnu ve vašem okolí.

f) školy

Pokud máte dítě školou povinné (i mateřské, střední a speciální školy), zjistěte, zda je škola, kterou navštěvuje, zapojena do soutěže ve sběru papíru s názvem Papírová škola

g) lékárny

Zjistěte si, zda lékárna ve vašem okolí umožňuje občanům odložit léky, kterým vypršela trvanlivost.

(Pokračování na straně 4)

Tříkrálová sbírka

vynesla v Pustkovci 37.019,50 Kč.

Chráněné dílny Charity sv. Alexandra

Na ul. Holvekově č. 651/20 v Ostravě-Kunčičkách provozuje chráněné dílny Charita sv. Alexandra. Jsou to textilní dílna a stolařská dílna. Výrobky z těchto dílen jsou volně prodejně. Zakoupením výrobků či zadáním výrobní zakázky lze získat kvalitní český výrobek, podpoří se zaměstnávání spoluobčanů se zdravotním postižením, odběratelé výrobků či služeb s více než 25 zaměstnanci mohou splnit formou náhradního plnění svou zákonnou povinnost dle ust. §24 odst. 36 zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti.

Kontakt: tel./fax: 596 237 831,
alexandr@charita.cz,

www.charitasvalexandra.cz

OZNÁMENÍ

Zeměměřický úřad oznamuje, že v období od 4. dubna do 30. listopadu t. r. bude provádět zeměměřické práce v základním bodovém poli na území města Ostravy. Zaměstnanci ZÚ jsou oprávněni podle ust. §7 zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením v pl. znění vstupovat i vjíždět v nezbytně nutném rozsahu na nemovitosti. Vlastníkům i uživatelům nemovitostí se prokáží úředním průkazem.

výstavba prodejn LIDL

LIDL — další aktivita — tentokrát na křižovatce ulic 17. listopadu a Slavíkovy

Společnost LIDL má zájem (když neuspěla se záměrem výstavby prodejny v areálu Domova důchodců na Opavské) postavit prodejnu na křižovatce Slavíkovy a 17. listopadu, v bezprostřední blízkosti základní školy J. Valčíka. Prodejna by měla v nejbližším místě stát cca 12 m od budovy školy. Uvažuje se o závozu terénní vlny a vybudování opěrných zdí. Zastupitelstvo městského obvodu Pustkovec vyslovilo se stavbou nesohlas. Doufáme, že se záměr investora opět nezdaří. NČ

Včela — nezastupitelný hmyz při opylování hmyzomilných kultur

V Pustkovci jsou již pouze tři včelaři, kteří obhospodávají celkem 18 včelstev. Aby se předešlo zbytečným úhynům včel, je potřeba ohleduplně a šetrně postupovat při ošetřování porostů (postřiky, popruchy a pod.). Alespoň tři dny před plošným ošetřením kultur je potřeba tento zásah ohlásit místně příslušnému důvěrníkovi obce a obecnímu úřadu. V Pustkovci je důvěrníkem pan Ing. Jiří Drbušek, Plk. R. Prchalý č. p. 285.

TJ Sokol Pustkovec sportovní akce

v roce 2005 určené pro veřejnost

1. 5. 2005 — neděle 8.30 hod.

„Na prvního Máje putujeme do Háje“ turistika pro širokou veřejnost
areál TJ Sokol Pustkovec — organizuje ASPV

4. 6. 2005 — sobota 14.00 hod.

Den dětí — závodní hry pro širokou veřejnost
areál TJ Sokol Pustkovec — organizuje ASPV

datum neurčeno, asi konec června 2005 — sobota 8.00—16.00 hod.

„O pohár starostky obce Pustkovec“ mezinárodní otevřený turnaj v kopané
areál TJ Sokol Pustkovec — organizuje oddíl kopané

20. 8. 2005 — sobota 8.30—18.00 hod.

„O velkou cenu Pustkovce“
XIII. ročník nohejbalového turnaje trojic pro registrované a neregistrované — otevřený turnaj,
areál TJ Sokol Pustkovec, antukové kurty — organizuje oddíl nohejbalu

17. 2. 2005 — sobota 8.30—18.00 hod.

„Vánoční turnaj trojic“
XVIII. ročník otevřeného turnaje v nohejbalu trojic s mezinárodní účastí slovenských mužstev, sportovní hala TJ a tělocvična VŠB koleje,
organizuje oddíl nohejbalu TJ Sokol Pustkovec

Výbor TJ Sokol Pustkovec

ODPADOVÉ DESATERO

(Pokračování ze strany 3)

h) místa, která provádějí tzv. zpětný odběr

Použité minerální oleje, pneumatiky, chladicí zařízení, zářivky a výbojky, akumulátory, baterie, elektrické domácí spotřebiče, elektrické a elektronické nástroje a hračky s elektronickým zařízením mohou spotřebitelé vrátit prodejci. Ten je ze zákona povinen zpětný odběr zajistit. Zjistěte si tedy, jak je tomu v prodejnách, kde tyto výrobky kupujete.

2. Vytvoř si doma podmínky pro třídění odpadu.

Domácnost, která chce postupovat podle našeho odpadového desatera, rozhodně nevystačí s jedním odpadkovým košem. Kromě toho běžného na směsný odpad budete potřebo-

vat ještě místo pro odkládání plastů a skla (postačí například použité plastové tašky postavené do větší papírové krabice) a svázaných balíků starých novin a časopisů. Na trhu se již vyskytují i speciálně členěné odpadkové koše. Rozhodněte se tedy, který způsob vyhovuje právě vašim bytovým podmínkám.

Všichni členové domácnosti by měli dostat „školení“, co kam mají vyhodit. Výhodné je i domluvit se, kdo se bude starat o odnos tříděného odpadu.

Osvojte si zásady „Odpadového desatera“ — pomůžete svému městu ke krásě a čistotě!

Mgr. Vladimíra Karasová

OZO Ostrava s.r.o.

(pokračování příště)

Fotbal před začátkem jarní části soutěže

Skončila mezi fotbalisty tolik neoblíbená část sezony — zimní příprava. Během zimní přípravy všechna družstva nabírala fyzickou kondici, aby byla připravena na jarní část sezony. I během zimní přestávky došlo v oddíle kopané k několika změnám.

Družstvo mužů „A“ doplnil na místě asistent trenéra p. Zdeněk Nováček, i v hráčském kádru nastaly některé změny. Na hostování odešel Pavel Třuslo (SK Slavia Třebovice), do kádru přišli Vladimír Zouhar (FC Slavia Michálkovice), Jan Mokřý (TJ Sokol Hať) a vrátil se náš odchovanec Vlastimil Hudeček ml. (TJ Heřmanice). Příchodů bylo více než odchodů, proto se nechejme překvapit co to s „A“ mužstvem v jarní části udělá, a doufejme, že se pokusí dostat ze spodních pater tabulky do horní části. Doufejme, že se trenérům podařilo probudit spící střelce a že hráči svými výkony přitáhnou na hřiště více diváků než na pod-

zim.

Družstvo mužů „B“ si zpestřilo zimní přípravu turnajem v Hlučíně, kde mile překvapilo a zvítězilo. Do jarní části družstvo vstupuje s odhodláním vylepšit své postavení v tabulce a dále zapracovávat do mužstva hráče dorostu, tak jak se to dařilo již v podzimní části.

Družstvo dorostu vedené p. ing. Františkem Mokřým nadále usiluje

o postup do Městského přeboru dorostu, který se loni nepodařilo udržet. Dorostenci odehráli několik halových turnajů: 4. místo (Pustkovec), 7. místo (Polanka), 5. místo (Polanka), vrcholem zimní přípravy byl zimní turnaj „Memoriál Jana Berga“ v Polance, kde naši dorostenci neobhájili pěkné 4. místo z loňského turnaje, letos se museli spokojit „pouze“ se 6. místem. Na turnaji jsme měli jeden z nejmladších kádřů a za námi skončila mužstva z vyšších soutěží (Dolní Lhota, Stará Bělá). Největším soupeřem v boji o postup bude mužstvo Muglinova. Přejeme našim dorostencům, aby svůj postupový boj vyhráli.

Družstvo žáků „A“ během zimní přípravy doplnil na místě asistenta trenéra p. Igor Matušík, žáci během zimní přestávky odehráli několik halových turnajů, kde si vedli se střídavými úspěchy. Malý přehled halových turnajů podle oddílů, který turnaj pořádal: starší žáci: Pustkovec (2. místo), Polanka (4. místo), Pustkovec (3. místo), Heřmanice (5. místo). Mladší žáci : zimní liga OFS Frýdek Místek (3 turnaje) — 1. místo, Hošťálkovice (1. místo), SK Fénix Ostrava (1. místo), Hošťálkovice (1. místo), Vratimov (5. místo), O pohár VZP (2. místo).

Výběr města Ostravy ročníku 1993 a ml. byl rozšířen o dalšího našeho hráče, momentálně máme ve výběru města 4 hráče (Václav Bajgar, Kamil Půda, Rostislav Kováč a nově Tomáš Akulšin).

Družstvo žáků „B“ vedené p. Jaroslavem Kaňokem a Davidem Siwec-kým se během zimní přestávky nezúčastnilo žádného turnaje, jenom poctivě trénovalo, aby byly naše nové naděje připraveny na jarní start soutěže.

U benjamínků se usadila na trenérských postech nová dvojice p. Marcel Šotlík a p. Pavel Otisk, kterým přejeme do mravenčí práce s těmi nejmenšími hodně elánu a trpělivosti.

Závěrem bych chtěl popřát všem trenérům, hráčům a funkcionářům hodně sportovních úspěchů v jarní části sezony, všem fanouškům mnoho hodnotných zážitků. Dále bych chtěl poděkovat SDH Pustkovec, že i letos s námi upořádali ples „KOZELEK“. Zastupitelstvu obce Pustkovec za aktivní přístup k řešení stavu hrací plochy.

POKUD BY MĚLO I VAŠE DÍTĚ CHUŤ ZAPOJIT SE DO ČINNOSTI FOTBALOVÉHO ODDÍLU, UVÁDÍM KONTAKTNÍ TEL. ČÍSLA JEDNOTLIVÝCH TRENÉRŮ

ROČNÍK 1986 A ML.

p. ing. Fr. Mokřý, tel. č. 605 981 909
ROČNÍK 1990 A ML.

p. Petr Třuslo, tel. č. 737 112 412
p. Igor Matušík, tel.č. 606 734 977
ROČNÍK 1994 A ML.

p. Pavel Otisk, tel. č. 737 965 500
p. Marcel Šotlík, tel.č. 737 249 480
Více informací získáte na internetové adrese: <http://kopana-pustkovec.wz.cz>

(Petr Třuslo, místopředseda FO)

Ozvěny času

Začátkem roku 1950 přišla vlna reformy a změn v oblasti rodinného práva při uzavírání manželství. Manželské svazky od 1. ledna 1950 se daly uzavírat pouze na pověřených úřadech Místních národních výborů. S oddavkami na úřadě se těžko smiřovaly nevěsty, které své pocity odporu k novotám dávaly najevo tím, že si oblékaly pouze kostýmek nebo společenské šaty. Na obřad do kostela se pak vyšňořily do tradičních bílých šatů s vlečkou.

Nový způsob oddavků byl jeden z mnoha režimních útoků na náboženskou svobodu.

Vrcholem absurdity pak byl tlak úřadů, aby novomanželé po svaatebním obřadu položili kytici květin k pomníku V. I. Lenina — Boha komunismu. V novinách se potom tyto akty oslavovaly jako příklady velké lásky k Sovětskému svazu.

Premiérová svatba v obci podle nových nařízení byla u manželů Holušových.

Jindřiška a Ladislav Holušovi byli oddáni v sobotu dne 4. února 1950 na úřadě v Porubě. Sňatek pak posvětili v sobotu dne 18. února 1950 v kostele svatého Jakuba v Plesné, odkud pocházela nevěsta. Před tím zazněly z kazatelny vždy v neděli trojí ohlášky, druhé a třetí byly sloučeny do jednoho oznamu.

V odlesku sytě zeleného drahého kamene oslavili ve druhém měsíci letošního roku smaragdovou svatbu — 55 let společného žití.

O půl roku později nastala ve Svinově v rodině u Čechů velká sláva. Na úřadě ve Svinově byli v sobotu dne 4. srpna 1950 v 9 hodin sezdáni Marie Čechová a Zdeněk Tichý, dentista. Ve stejný den měli svaatební oslavu spojenou se mší svatou v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Hrabyni, kde si prvně navlékli snubní prstýnky.

Ve třpytu nejkrásnějšího vzácného kamene si manželé Tichých v kruhu své rodiny připomenou smaragdovou svatbu.

Blahopřejeme oběma manželským párům k vzácnému a významnému výročí. Přejeme zdraví a mnoho dalších šťastných let spokojeného žití, aby i v budoucnu bylo možno pozvednout číši vína na oslavu diamantové nebo platinové svatby.

J.O.

Rozpis domácích zápasů všech mužstev TJ Sokol Pustkovec:

Den	Datum	Hodina	Domáci	Hosté	Mužstvo
So	23.4.05	13:00	Pustkovec	Fenix	Dorost
So	23.4.05	16:00	Pustkovec	Michálkovice	Muži „A“
Ne	24.4.05	11:00	Pustkovec	St. Bělá B	Žáci
Ne	24.4.05	16:00	Pustkovec B	Classic B	Muži „B“
So	7.5.05	13:30	Pustkovec	Kunčičky	Dorost
So	7.5.05	16:30	Pustkovec	Klímkovice	Muži „A“
Ne	8.5.05	11:30	Pustkovec	Petřkovice	Žáci
Ne	8.5.05	16:30	Pustkovec B	Ludgeřovice B	Muži „B“
So	21.5.05	13:30	Pustkovec	Hrabůvka	Dorost
So	21.5.05	16:30	Pustkovec	Kunčičky	Muži „A“
Ne	22.5.05	11:30	Pustkovec	Michálkovice	Žáci
Ne	22.5.05	16:30	Pustkovec B	VD Start	Muži „B“
Ne	29.5.05	17:00	Pustkovec B	Hrabůvka	Muži „B“
So	4.6.05	17:00	Pustkovec	Sl. Ostrava	Muži „A“
Ne	12.6.05	12:00	Pustkovec	Kr. Pole	Žáci
Ne	12.6.05	17:00	Pustkovec B	Markvartovice	Muži „B“

Dnes si povídáme...

ZAJÍMAVÍ LIDÉ MEZI NÁMI

Krasobruslení patří mezi nejkrásnější sporty, neboť se v něm spojuje ladnost pohybu, jízda podle hudby, nádherné skokové prvky.

V dnešním rozhovoru se zajímavými lidmi z městského obvodu Pustkovec představujeme předsedkyni Českého krasobruslařského svazu a mezinárodní rozhodčí v krasobruslení PaedDr. Stanislavu Šmídovou.

Můžeme požádat o krátký vstup do Vašich trenérských a funkcionářských začátků v Ostravě?

Jako trenérka jsem pracovala celkem 16 let (1978—1994) a věnovala se přípravě začínajících krasobruslařů, od roku 1990 do 1998 jsem současně vykonávala funkci předsedkyně krasobruslařského oddílu TJ Vítkovice, nyní Bruslařský klub LR Cosmetic Ostrava. Současně jsem se věnovala práci krasobruslařského rozhodčího a jezdila rozhodovat na mnoho soutěží v našem kraji i republice. Trénování jsem zanechala v okamžiku, kdy ostatních aktivit bylo tak mnoho, že bylo nutné některé z nich vypustit.

Jak se člověk stane mezinárodním rozhodčím?

Mezinárodní rozhodčí v krasobruslení jsem od roku 1994, v roce 2000 jsem skládala v Obersrtdorfu zkoušky. Těmi musí projít všichni mezinárodní rozhodčí krasobruslení, kteří se chtějí stát rozhodčími ISU (International Skating Union, tj. Mezinárodní bruslařská federace). Úspěšné složení těchto zkoušek opravňuje krasobruslařského rozhodčího k rozhodování mistrovských soutěží (Mistrovství Evropy, Mistrovství světa, Mistrovství světa juniorů, a soutěží OH). Já jsem se dvakrát zúčastnila mistrovství světa juniorů, letos jsem byla potřetí na ME (Malmö, Budapešť, Turín) a v loňském roce poprvé na MS v Dortmundu. V letošním roce na přelomu února a března jsem byla na šampionátu Mistrovství světa juniorů v kanadském Kitcheneru.

Kdy jste byla zvolena předsedkyní?

V roce 2002 jsem byla zvolena předsedkyní Českého krasobruslařského svazu.

Jaké jste si dovezla zážitky z Turína?

Z Turína jsem si přivezla mnoho dojmů. Jedním z nich je způsob, jakým

(Pokračování na straně 7)

Taktické cvičení hasičů v Dolní Lhotě

Od počátku roku se k okrsku č. 4, který dříve tvořily výhradně sbory dobrovolných hasičů z bývalé Poruby, přidaly také Sbory dobrovolných hasičů z Dolní Lhoty a Čavisova, a rozšířily tak členskou základnu okresního sdružení v Ostravě.

Jeden z nováčků, hasiči z Dolní Lhoty, si také poprvé vyzkoušel součinnosti s novými kolegy 31. března,

když uspořádal taktické námětové cvičení na budovu místního zemědělského družstva.

Ze simulovaného zásahu, ke kterému se připojili profesionální hasiči z Poruby a 9 dobrovolných sborů, přinášíme dvě zajímavé fotografie. Další naleznete na internetových stránkách SDH Pustkovec <http://hasici.pustkovec.cz>

PH

Dálková doprava vody na místo zásahu

Profesionální a místní dobrovolní hasiči na místě zásahu

Hasičské stovkování počtvrté na Hlavní třídě

Novodobá tradice zahájení sezóny pod otevřeným nebem na Hlavní třídě v Ostravě-Porubě má i letos své místo, 7. května 2005, v kalendáři mnoha příznivců hasičů.

Na dopolední program určený převážně pro děti naváže úderem poledne soutěž žen a mužů „O pohár ředitele Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje“ v běhu na 100 metrů s překážkami. O vaši zábavu se také postará bohatý

doprovodný program, a to od oblíbeného zásahu profesionálních hasičů až po vystoupení mažorettek. Součástí bude již tradičně výstava historické i současné hasičské techniky.

Zveme občany Pustkovce 7. května 2005 na Hlavní třídu do Ostravy-Poruby a věříme, že povzbudí naše soutěžící v boji se soupeři a také další členy SDH Pustkovec v nelehké úloze organizátorů tohoto podniku.

PH

AVÍZO JE TU PRO VÁS JIŽ 15 LET, přineslo Vám více než 14 miliónů inzerátů!

Již od roku 1990 se občané Moravskoslezského a Olomouckého kraje setkávají s inzertními novinami AVÍZO, jejichž posláním je uveřejňovat inzerci občanů a malých a středních firem.

Inzertní noviny pro bezplatnou inzerci AVÍZO vznikly v jednom ostravském bytě a jsou v ČR historicky prvními novinami pro bezplatnou inzerci založenými soukromou osobou. Od té doby vyrostlo AVÍZO z malých novin vycházejících jedenkrát týdně v nákladu pár tisíc výtisků v noviny velkého formátu, které jsou distribuovány třikrát týdně čtenářům především severní Moravy a Slezska. Za dobu existence firmy bylo vydáno více než 2.000 čísel inzertních novin AVÍZO, v nichž bylo zveřejněno přes 14.000.000 inzerátů.

Koncem roku 1997 se vydavatelství do té doby podnikající jako fyzická osoba transformovalo na akciovou společnost a získalo tak značnou váhu ve vztahu ke svým dodavatelům, odběratelům, obchodním partnerům i potenciálním akcionářům. V roce 1998 do společnosti kapitálově vstoupil zahraniční akcionář — společnost Target Media Partners International se sídlem v Kalifornii, která ovládá více než 40 novin pro bezplatnou inzerci a specializovaných inzertních publikací v USA.

Nyní akciová společnost AVÍZO produkuje každý týden přes 170 stránek inzertních novin AVÍZO obsahujících na 18.000 bezplatných i placených inzerátů. Díky pečlivému rozdělení do mnoha rubrik poskytuje AVÍZO přehledné informace o nabízeném či poptávaném novém i použitém zboží a mnoha službách a nabízí také možnost se seznámit.

Základní filozofií těchto novin je, že soukromým osobám prodávajícím své vlastní věci je inzerce poskytována zcela zdarma, inzerenti platí pouze za poskytnuté doplňkové služby. AVÍZO obsahuje výhradně inzeráty — nejsou v něm žádné redakční komentáře, kreslené příběhy, zábavné sloupky ani komiksy. Inzeráty lze podat telefonicky, faxem, SMS zprávou, internetem, písemně i osobně přímo v redakci v sídle společnosti AVÍZO v Ostravě-Porubě nebo v jejích pobočkách rozmístěných po celém moravskoslezském regionu.

Kromě inzertních novin AVÍZO spo-

lečnost vydává celou řadu dalších inzertních titulů. Z nich můžeme jmenovat bezplatné noviny distribuované do schránek OÁZA Hlučín a OÁZA Bruntál a od loňského roku také tituly AVÍZO REALITY a AVÍZO MOTOR. Tyto bezplatné noviny jsou dvakrát měsíčně distribuovány zároveň s inzertními novinami AVÍZO na více než 2.400 prodejních míst a jsou navíc samostatně k dispozici ve stojácích na cca 180 dalších atraktivních místech na území severní Moravy a Slezska. Pro podporu zaměstnanosti začala společnost AVÍZO na podzim roku 2004 vydávat inzertní noviny AVÍZO Nabídka práce, které vycházejí jednou týdně a obsahují nabídku volných pracovních míst.

Společnost AVÍZO také sleduje moderní komunikační trendy, zejména boulivý rozvoj internetu. Jako druhý ve východních zemích Evropy již od června roku 1996 provozuje společnost inzertní server <http://www.AVIZO.cz>, na němž lze nyní najít cca 24.000 inzerátů. Od této doby si AVÍZO na Internetu vybuodovalo pevnou pozici a patří k nejnavštěvovanějším inzertním serverům v ČR. V letošním roce byl spuštěn inzertní server <http://www.inzertnet.cz>, na kterém zatím zájemci mohou podat a nalézt inzeráty z oblasti realit a seznámení. Připravujeme oblasti auto-moto a služeb.

V minulosti se společnost AVÍZO věnovala i jiným obchodním aktivitám v tuzemsku i v zahraničí, mimo jiné například stála u zrodu prvního squashového areálu v Ostravě — AVÍZO SQUASH CLUB. Tyto aktivity společnost však již neprovozuje a v současné době se plně soustřeďuje pouze na vydavatelskou činnost.

V roce 2000 společnost AVÍZO posílila své postavení na trhu inzertních novin a kapitálově vstoupila do společnosti INOVA Plzeň 90, s.r.o. v Plzni, vydávající inzertní noviny INWEST, a Barborka s.r.o. v Českých Budějovicích, vydávající inzertní noviny Jihočeský Inzertexpres. Obě společnosti podobně jako společnost AVÍZO, kromě vydávání inzertních novin, provozují inzertní servery. Společnost AVÍZO a jeho dvě dceřiné společnosti tvoří koncern.

Společnost AVÍZO zabezpečuje výrobu a tisk všech vydávaných titulů ze svého sídla v Ostravě (kam jsou

(Pokračování na straně 8)

Dnes si povídáme...

(Pokračování ze strany 6)

se připravuje na OH v roce 2006 a jakou pozornost věnuje bezpečnosti účastníků her. Tento šampionát byl významný pro celý krasobruslařský svět také tím, že zde byl poprvé na mistrovské soutěži použit nový systém v hodnocení závodníků, který je opravdu radikální změnou.

Potkala jste se s Ájou Vrzáňovou?

S paní Ájou Vrzáňovou se znám od roku 1994, kdy navštívila na naše pozvání Ostravu a stala se čestným hostem mezinárodní krasobruslařské soutěže Czech Skate 1994. Velice si jí vážím a každé setkání s ní je pro mne opravdu velkou radostí.

Máme v Ostravě talenty?

Bruslařský klub v Ostravě má ve svých řadách několik talentovaných bruslařů. Především musím jmenovat Lukáše Rakowského, letošního účastníka ME v Turíně, kde obsadil 21. místo, pak Nelu Simaovou, juniorskou mistryni ČR, Lukáše Kubu a Lukáše Ovčáčka, 2. a 3. z mistrovství ČR v kategorii žáků a Petra Coufala, mistra republiky v kategorii mladších žáků.

Máte na závěr přitažlivou zprávu?

Na závěr dovolu, abych všechny pustkovecké příznivce krasobruslení pozvala v listopadu letošního roku na ZS v Porubě. Českému krasobruslařskému svazu byla dána příležitost k pořádání další významné soutěže, a to finále Junior Grand Prix, soutěže, která patří z hlediska ISU k velice významným a pro české krasobruslení a Ostravu je velkou ctí, že nám její organizace byla přidělena.

Text: Jiří Otisk

Vydává se 4x týdně

AVÍZO
PROPAGAČNÍ A INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ

Číslo 1205/1
Cena 120 Kč
Leden 2005

OSTRAVA
069.449.468
089.469.95

ŽILINA
089.469.95

BRNO
052.222.222

BEZPLATNÉ INZERÁTY OBČANŮ
S 20% SLEVOU - PLOŠNÁ, OSTATNÍ INZERCE A REKLAMA

Adresa redakce: AVÍZO, Na Lískovci 8, 702 00 OSTRAVA 1

Blahopřejeme

Ve 2. a 3. čtvrtletí roku 2005 oslavují svá významná životní jubilea tito spoluobčané:

Lumír Foltýn

Drahomila Kusalová

Vlasta Homolová

Žofie Tomanová

Vlasta Homolová

Emil Vitásek

Václav Foltýn

Marie Klepáčová

Všem přejeme hodně zdraví,
štěstí, pohody, klidu, lásky
a porozumění.

Naši noví občanci

narozeni v roce 2004

Šmíd Timon	13. 1. 2004
Foltýn Ondřej	3. 3. 2004
Vinkler Jan	13. 4. 2004
Lichý Petr	18. 5. 2004
Piedade Irena	3. 6. 2004
Paláčková Adéla	11. 10. 2004
Hanuska Štěpán	11. 11. 2004
Kudlíkovi	
Adéla a Petr	15. 11. 2004
Buba Marek	20. 12. 2004

narozeni v roce 2005

Janíčková Adriana	3. 3. 2005
-------------------	------------

**BANKOVNÍ ÚVĚRY
PRO ZAMĚSTNANCE**
bez ručitele a bez zástavy
od 20 000 do 600 000 Kč.

Informace na tel.

**596 110 468
723 246 111**

AVÍZO JE TU PRO VÁS JIŽ 15 LET

(Pokračování ze strany 7)

data z ostatních regionů ČR dálkově přenášena), kde jsou rovněž centralizovány všechny činnosti řízení a správy koncernu, činnosti distribuční, prodejní a marketingové. Centralizaci těchto činností do jednoho místa spolu s využíváním špičkových technologií tak firma dosahuje velmi vysoké produktivity práce. AVÍZO disponuje vlastním výkonným programovým vybavením pro pořizování, zpracování a analýzu veškeré inzerce a všech marketingových informací souvisejících s obchodními aktivitami společnosti.

Nemalé prostředky společnost vynakládá v personální oblasti. Koncern AVÍZO zaměstnává v současnosti více než 100 zaměstnanců. Samozřejmostí se již stal sociální program pro zaměstnance, zahrnující např. příspěvek na penzijní a životní připojištění, příspěvek na stravování nebo prodloužení nároku na dovolenou. Veliká pozornost je věnována oblasti trvalého vzdělávání pracovníků ať již v seminářích obchodních dovedností nebo ve specializovaných odborných a ja-

zykových kurzech. O spokojenosti zaměstnanců svědčí velmi nízká fluktuace. Vedení společnosti si je vědomo, že základem úspěchu je dokonale fungující tým stále dobře vyškolených specialistů.

V nejbližší budoucnosti se společnost zaměří na další rozvoj zprostředkování informací zejména pomocí elektronické komunikace a bude se snažit stále přicházet s novinkami pro své čtenáře a inzerenty. Krédem podnikání naší společnosti vždy bylo a i v budoucnu bude kvalita, spolehlivost a serióznost s maximální snahou o uspokojení potřeb našich čtenářů a uživatelů, jímž patří také poděkování za přízeň, kterou nám v uplynulých 15 letech věnovali.

Ing. Ivan Mráz,
předseda představenstva AVÍZO, a. s.

**Chcete PRODAT
nebo PRONAJMOUT svůj dům?**

Uvažujete o koupi nebo prodeji chaty či pozemku?

**Zavolejte — přijedeme —
nabídneme nejlepší řešení.**

Solidnost a kompletní právní servis
je samozřejmostí.

Reference našich klientů na požádání
v naší kanceláři.

**Ostrava-centrum, Poštovní 2
www.areon.cz; info@areon.cz
596 130 108-110, 608 973 096**

Pustkovecký zpravodaj vydává Městský obvod Pustkovec, Pustkovecká 64, 708 00 Ostrava-Pustkovec,
IČ: 0084545109. **Registrováno:** MK ČR E 12779 z 31. srpna 2001.

Redakční rada: Zdeněk Bochňák, ing. Eliška Chodurová, ing. Petr Holuša, Jiří Otisk.

Neprošlo jazykovou úpravou. **Sazba a tisk:** Repronis Ostrava

Jubileum 60 let

osvobození od fašismu

Letopočet 2005 je rokem 60. výročí od skončení druhé světové války. Proto se na stránkách našeho časopisu objevily vzpomínky pamětníků, kteří zažili německou okupaci a válku. Narodili se ve dvacátých a třicátých letech minulého století a své nejlepší mladé roky ztratili v těžkých dobách válečného a poválečného období. Na vlastní kůži poznali, co je to

demokracie, kapitalismus, nacismus, komunismus, totalita a opětný návrat k demokratickým principům veřejného života. Nacismus byl naočkovan na rasistické podnože, komunismus pěstoval třídní nenávisť a likvidaci soukromého vlastnictví. V duchu hesla: „Kdo nejde s námi, jde proti nám!“ byly uplatňovány vůči kritikům režimu a lidem, kteří se nechťeli

vzdát svých svobodných myšlenek a majetků, tvrdé sankce. Finanční postihy, odnětí svobody, zabavení majetku nebyly řídkým jevem.

Domnívám se proto, že je nanejvýš zapotřebí tohoto svědectví, protože autoři vzpomínek jsou jedni z posledních svědků, kteří prožili éru první republiky, dobu nacistické okupace a poválečného období. J.O.

Poněmčování obce v době okupace

Pustkovec byl od svého založení vyloženě českou vesnicí, jak o tom svědčí statistika sčítání. Poslední sčítání lidu před okupací v roce 1930 vykazovalo stav obyvatelstva 833, z toho se pouze jeden Němec přihlásil k této národnosti. Dále se přihlásilo jedenáct Poláků a cizinců. Plocha katastru zahrnovala 345 hektarů.

Pustkovec obsadila německá vojska v neděli 9. října 1938 těsně před polednem. Následovalo dosazení německého starosty a vyučování ve škole pouze v německém jazyce. Původní čeští učitelé z obecné školy byli rozprášeni po vlastech českých. Do obecné školy byli jmenováni němečtí učitelé. Když se ukázalo, že jim děčka nerozumí, došlo k opětovnému vyučování v češtině při současné masivní výuce němčiny. Proti totální

výuce pouze v němčině protestovali občané a zejména matky dětí. S tím souvisely různé šarády v obsazování učitelských míst. Nakonec se utvořil tříčlenný český učitelský sbor. Náboženství vyučoval rovněž český katecheta, kaplan farnosti v Plesné. Výuky náboženství se účastnili všichni žáci a každý školní den začínal modlitbou.

V roce 1938 po záboru byl dosazen na funkci starosty český občan František Lazar z čísla 72. Ten ji vykonával jenom týden. Po něm následoval Němec Sýkora — do 4. prosince 1938 a dalším starostou obce se stal Němec Schenbera.

V roce 1939 nastoupil do funkce starosty František Čmuhálek (Franz Tschmuhalek, jehož jméno se psalo různě v rámci úsilí po poněmčení).

Jeho žena uměla mluvit česky stejně jako její muž. Dceru Eriku měli adoptovanou. Obsadili celý domek na Pustkovecké ulici číslo 156 Růženy a Adély Holušových. „Bürgermeister“ nebyl moc dobře zapsán u nadřízených nacistických orgánů, což vyplývalo z jeho malé oddanosti k německé říši. Miloval požívačný způsob života. Byl přítelem dobrého jídla a pití. Při výkonu funkce se objevily nesrovnalosti v obecním účetnictví, účast na velké aféře s masem — černé porážky prasat a prodej mimo lístkový systém. To byly dostatečné důvody k zatčení gestapem a následné vazbě, kde podle nepotvrzených zpráv měl i skonat. Posléze byla zavřena i jeho žena. Správu obce pak převzal německý starosta Neuhübel. J.O.

Vypráví Otakar Mališ

„Za války jsem byl v učení v Ostravě. Na neděli jsem jezdil domů k rodičům. Nosil jsem takovou masykovskou čepici s trikolórou, což bylo v počátcích Protektorátu ještě možné. U nás doma v Sudetech už byla situace přísnější, a tak, když mě uviděla dcera pana Bürgermeistra, nařídila mi s německou zpupností čepku nenosit. S velkou lítostí jsem ji musel nechat doma.

Erika byla na mě vysazena. Zjistila, že mám lyže a ty by se mohly hodit německé
(Pokračování na straně 2)

Ulice Opavská poválce

Vypráví Otakar Mališ

(Pokračování ze strany 1)

armádě při bojích o Stalingrad. Nakonec pod hrozbou jsem je musel odevzdat, i když jedna z nich byla prasklá.

Starosta organizoval v rámci „Winterhilfe“ sbírky šatstva a prá-

dla. Mládež z Hitlerjugend chodila po městě s pokladničkami a sbírala mince a peníze na pomoc Velkoněmecké říši, která už ke konci mlela z posledního. Lidé si z velkohubého a ukřižovaného „Führera“

dělali po straně legraci a termínově předpovídali očekávaný konec války.

V bytě německého starosty po válce vyšetřovaly partyzánské složky a sovětská vojenská policie našeho souseda, který se dal na stranu německého režimu“.

Z vyprávění pamětníků

Dalším plánovitým poněmčováním českých obcí se stalo osídlování a zabírání zemědělských usedlostí Němci. V Pustkovci na tři statky uvalili dekret o přechodu usedlosti na Německou říši. Majetek byl zabrán včetně živého inventáře a předán německým osídlencům. Šlo o grundy na číslech 7 — Ladislava Holuši, 9 — Františka Tichého, 11 — Antonína Lazara. V sobotu dne 22. srpna 1942 byl za účasti německé policie obsazen grunt č. 9 rumunským Němcem z Besarábie (od konce první světové války území patřilo Rumunsku, v roce 1940 připojeno k SSSR a spojeno s Moldavskem, na základě tajné dohody k paktu Molotov — Ribbentrop z 23. 8. 1939, kdy Němci odsouhlasili Sovětům jejich mocenské plány na Východní Polsko, Pobaltí, Finsko, Bukovinu) — Kaukem, který měl tři syny a všichni byli na frontě. Grunt č. 11 byl zabrán rovněž rumunským Němcem Karlem Lorenzem. O grunt číslo 7 neměl nikdo zájem pro jeho zanedbanost a zpustlost. Při násilném stěhování českých rodin ze statků padala ostrá slova na adresu přistěhovalců. Český hospodář je počastoval hanlivou nadávkou a nazval je „magory“. Od té doby se jim už jinak neřeklo než „magoři“. Obě německé rodiny hospodařily na usedlostech podivným způsobem. Aby nemusel kočít na poli za bránami chodit pěšky, zapřáhl je za bryčku a koně řídil z kozlíku. Na usedlosti dosazených německých sedláků byli na výpomoc přidělováni čeští mladí kluci z protektorátu. Rodiny žily ve společenské izolaci. České rodiny se s nimi nestýkaly a těžká práce v zemědělství, kterou ani moc neuměly, je unavila natolik, že znaly jen spánek a práci. Vidina porážky Německé říše jim nepřidala na chuti k práci, a tak polnosti i chovy hospodářských zvířat byly víc a víc zanedbávány. Na polích rostl pýr a jiné plevely, dobytek byl bez péče řádného hospodáře.

Před blížící se frontou obě němec-

Grunt Vény Kupky č. 15 po válce v dubnu 1945 po 30hodinovém odstřelování

ké rodiny grundy na povozech v úterý dne 10. 4. 1945 opustily. Ve Studénce je ovšem dostihla fronta. Rodina Kauků po válce musela pracovat v zemědělství na usedlosti číslo 39 u Kubiců.

Další německá rodina byla cíleně usazena v domě číslo 100. Šlo o budovu konzumu — Budoucnosti, za války uzavřeného. Rodina jménem Lukarští (psal se Lukarski) se přistěhovala z Německa z oblasti Lužice. Maminka čtyř dětí dovedla proto mluvit slovanským jazykem, i když z počátku obtížně. Děti chodily do německé školy ve Třebovicích. Rodině přidělili českou služebnou ze vsi, která byla ráda, že mohla zůstat doma a nemusela nastoupit na nucenou práci do Říše. Děcka byla vychovávána bez táty, protože ten bojoval na východní frontě. V českém prostředí se členové rodiny dost počestili a vcelku zapadli do životního koloritu vesnice. V březnu 1945 se na příkaz úřadů evakovali a fronta je dohnala v Hochštejně na pomezí Moravy a Čech. (Už v únoru 1945 začaly organizované odjezdy německých žen a dětí před postupující Rudou armádou). Táta přišel v dubnu rodinu navštívit přímo z fronty, ale už ji nestihl a nikdo mu neporadil, kde by ji našel. Smutný s beznadějí a s plnou polní odcházal zpět na frontu. Neúplná rodina byla po válce přestěhována do rodného kraje ve Východním Německu. Nejstarší syn Ditter utekl za totality do Západního

Německa, kde si zřídil živnost na dekoraci bytového zařízení.

Ve Dvoře v domku pana Holaně se usídlil další Němec, vysloužilý nebo degradovaný esesák Müller s manželkou. Uměl se točit kolem plechů, vyznal se v klempířině, a tak vyráběl a opravoval okapy, žlaby (rýny) na střechy domků, parapety pod okna. Ve stodole si udělal dílničku a zaměstnával jednoho tovaryše a dva učně. Lidé ho moc neznali a klientela nebyla veliká. K tomu přispívala nejistota z frontových událostí. Nikdo nevěděl, zda domek frontu přežije nebo z něj bude ruina. Před příchodem fronty se ztratil a nikdo neví kam.

Jediný pustkovecký Němec Jindřich Tyl (Thiel), který měl českou manželku, se choval k okolí přátelsky. Bydlel v domku českého finance Františka Kaši, který musel za okupace s rodinou utéci do Protektorátu. Po přechodu fronty se odstěhoval do rodné vsi Bravantice.

Jako všude, i v Pustkovci se vyskytli různí kolaboranti, kteří kokeštovali s Němci a tvrdili o sobě, že mají německý původ. Mysleli si, že se ponesou na vlně výhod upřednostňujících německé občany.

Někteří po frontě, aby si zachránili kůži, vstoupili do komunistické strany, jiní byli vzati na milost s ohledem na počet dětí, o které by se musela postarat obec.

text Jiří Otisk

Vliv okupace na školství

Školní rok 1938/1939 už se nesl ve znamení dramatických událostí. V květnu 1938 byla provedena částečná mobilizace, v září následovala všeobecná mobilizace na ochranu našeho státu. Pohroma se blížila z nacistického Německa. Bylo obsazeno Rakousko, Slovensko se odtrhlo, Polsko zabralo kus Těšínska. Ostrava se ocitla v kleštích. V neděli v poledne dne 9. října 1938 vtrhli Němci do Pustkovce. Lidé nevtírali německé vetřelce, jenom zvědavci vyšli na cestu a se zármutkem trpně přihlíželi. V obci nebyl vyvěšen ani jeden prapor s "hakenkrojcem".

Začaly nové pořádky. Hned přišlo nařízení, že na silnicích se jezdí a chodí jenom vpravo. Po plotech a sloupech bylo v tom směru vylepeno upozornění v němčině: Rechts fahren! Český nápis na budově školy byl stržen a nahrazen německým. Občané jej za nocí několikrát zamazali a zamalovali. Vyučovací předměty zůstaly stejné jako ve školním roce 1937/1938, ovšem s tím rozdílem, že výuka měla probíhat německy. Razítko školy mělo německé znění. (Der Leiter der Volksschule in Pustkowetz.) V školním roce 1939/1940 se razítko školy změnilo na: Schulnachricht für Schulen mit tschechischer Unterrichtssprache.

Během školní docházky jsme zažili tři druhy písma: švabach (užívalo se v prvních letech války, šlo o gotické novověké latinské písmo), přešlo se

na latinku, po válce jsme se učili azbuku.

Na vysvědčení jsme měli vyznačeno toto správní uspořádání:

Deutsches Reich

Ragierungsbezirk: Troppau

Kreis: Wagstatt

Obec: Pustkowetz

Německá školní správa zavedla šestibodovou stupnici hodnocení:

1 = velmi dobrý

2 = dobrý

3 = uspokojivý

4 = dostatečný

5 = vadný

6 = nedostatečný

Žáci museli zdravít árijským pozdravem „Heil Hitler“. Na obecnou školu nastoupil německý učitel Josef Heinz Beck a začal vyučovat německy. Děti mu nerozuměly, s občany se nedomluvil, onemocněl, raději z Pustkovce odešel. Potom už byli do obecné školy (Volksschule) dosazováni jen čeští učitelé. Vyučovalo se česky, ovšem s povinnou němčinou. Ve třetí třídě už 8 hodin týdně. Josef Richter nastoupil na školu v Pustkovci 27. listopadu 1939. Školu mu nikdo nepředal, jelikož na ní žádný správce ani učitel nebyl. Česká učitelka Emílie Vavrecková byla nemocná.

V Sudetech Němci uzavřeli všechny měšťanské školy s českým vyučovacím jazykem. Žákům, kteří navštěvovali střední a odborné školy v Protektorátu (Ostrava), se studium

ztěžovalo tím, že jim úřady například nevydaly propustky. Museli upustit od dalšího studia a přejít na řemeslo nebo nádeničinu. Ve válečných letech chodilo do obecné školy přes 100 žáků. Ti se tísnili ve třech třídách. Ve školním roce 1945/1946 se snížil stav na celkový počet 61 žáků.

Na obecné škole se pod tlakem německých úřadů organizoval sběr odpadových hmot, bramborové prázdniny, brigády na zemědělské práce. Ředitel školy v důsledku tuhých zim vyhlašoval uhelné prázdniny. Vyučování přerušovaly nálety, obsazení školy německými uprchlíky, vojáky. To všechno mělo neblahý vliv na úroveň všeobecných znalostí žáků. Čechům se bránilo ve vzdělání. Cílem německých dobyvatelů se stala idea nadělat z Čechů novodobé otroky.

Na škole v době okupace byl zaveden chov bource morušového. Žáci chodili sbírat lupeny moruší, kterými se krmily housenky. Z chovu se za sezónu odvedlo až 7 kg kokonů neb zámotků, které představovaly základní surovinu pro výrobu hedvábí.

Učitelé měli přes prázdniny pracovní povinnost v oborech s nedostatkem osob. Učitelé: Václav Richter, Antonín Sattek a Josef Stoniš nastoupili na brigády u soukromých zemědělců.

Školám v Sudetech bylo několikrát nařízeno vytrhat, zalepit, zaškrtnat neb jinak znehodnotit v učebnicích a čítankách články, které připomínaly Československou republiku.

Jiří Otisk

Symboly Československé státnosti

Němečtí okupanti fanaticky nesnášeli obrazy našich státníků. Gestapácké kohorty dělaly čas od času prohlídky domů a slídily po obrazech našich prezidentů a po všem, co připomínalo českou státnost (prapory, národopisné tiskoviny). Gestapo hledalo písemnosti spolků, které připomínaly národní identitu, a sbíralo informace o funkcionářích. Naši rodiče obraz T. G. Masaryka ukryli do šuplíku nočního stolku, kde ho hlídka našla. Hned s ním praštila o zem a rozbila. Následně začali prohlížet skříně tím způsobem, že z nich všechno vyházeli na zem a špinavými botami šlapali po šatstvu a prádle.

Ve veřejných místnostech musely viset obrazy „Führera“. Historika s obrazem Hitlera v hospodě U Pavelků (dnes U MÁMY) je známa. Jednou se v roce 1939 sešli

vlastenci v sestavě: Vladimír Otisk, Josef Bochňák, Antonín Lazar, Zdeněk Gadlína, Čeněk Otisk, Karel Kusýn. Podobizna Hitlera byla vložena do obrazu a rámu Miroslava Tyrše, zakladatele Sokola. Mládenci Hitlerův obraz vyňali a nechali v rámu původní obraz Tyrše, který pověsili na stěnu. Obraz Hitlera na cucky roztrhali a rozhodili před budovu hospody. Udavačské kanály fungovaly, a tak druhý den začalo zatýkání a výslechy. Nejprve na Obecním úřadě v Pustkovci, dále na Policii v Třebovicích. Všechny účastníky akce pozatýkali a odvezli do věznice v Opavě. Po třech měsících vazby je propustili za podmínky, že po dobu 5 let se zdrží nepřátelských akcí proti Říši. Nezvyklá velkorysost Gestapa se projevila u příležitosti nějakého vítězství německých vojsk.

Během okupace na pomníku obětem 1. světové války zakryly obecní orgány bustu T. G. Masaryka plechovým obalem. Na schránce se objevil černý křížek s letopočtem 1914 až 1918. Opatření šetřilo masu pomníku. Před okupanty se podařilo zobrazení Masaryka uchránit, ale už ne před komunistickými funkcionáři, kteří v roce 1948 podobiznu odsekali a zničili. V době společenského uvolnění v roce 1968 se portrét zásluhou Aloise Slováčka, dlouholetého záníceného náčelníka, cvičitele a funkcionáře Sokola, odlil ve Vítkovických železárnách a znovu instaloval na horní část pomníku. Pod reliéfem je na bronzové destičce masarykovské heslo „Pravda vítězí“, pod ním letopočet 1918—1968, po stranách dvě vysekané a pozlacené lipové ratolístky.

Busta Masaryka, která je na chodbě pustkovecké radnice, byla po celý

(Pokračování na straně 4)

Symboly Československé státnosti

(Pokračování ze strany 3)

čas války a totality uschována na půdě hasičské zbrojnice, přímo nad hlavami německých a totalitních starostů. Sochu uschoval nebožtík Ota Hrbáč. Přes padesát roků musela být ve skryši, až pamětník Zdeněk Tichý na ni upozornil a v roce 1990 došlo k její opravě a reinstalaci členy kulturní komise Ing. Josefem Žídkem a Jiřím Otiskem.

Jak se žilo na lístky

Pustkovec byl obsazen německými vojsky v neděli 9. října 1938 na základě rozhodnutí direktoria čtyř v Mnichově o odstoupení pohraničních území Československa s německým obyvatelstvem Říši. I když obec byla ryze česká, došlo i tady k záboru. Jeden proud motorových vozidel přijel od Opavské ulice, druhý od dolního konce. S největší pravděpodobností Němci jezdili okolo dědiny, aby obyvatelstvu demonstrovali početní sílu motorizovaných německých ozbrojených jednotek a blafovali mohutnost sil.

V říjnu 1939 už byl zaveden přidělový systém u potravin, brambor, pochutin, masa, masných výrobků, másla, tuků, cukru, mléka, čaje, kávových náhražek, mouky, chleba a pečiva. Na lístky bylo též šatstvo, látky, ponožky, punčochy, obuv, kuřivo. Pro lístky se chodilo do úřadovny obce, která byla u hasičské zbrojnice a kde kralovala paní Prchalová. Přídělový systém byl nastaven na 1 900 kcal denní energetické hodnoty potravin. Ke konci války se hodnoty dále snižovaly až k záchovné dávce, něco málo přes 800 kcal. Na podzim 1944 zahrnoval průměrný týdenní přiděl jedno vejce, čtvrt kila masa (obvykle koňského), 1052g chleba, a půl kila brambor. Každý měl ještě nárok na měsíční přiděl 144g másla, 60g umělého tuku (margarinu), 1200g cukru a šestnácti rohlíků. Při tom průměrná denní potřeba energie je odborníky uváděna pro dospělého aktivního muže 3 000 až 3 500 kcal, což odpovídá standardní jednotce 12 600–14 700 kJ (kilojoulů). Když měl někdo svatbu, nebo onemocněl, obdržel zvýšený přiděl. Na druhé straně lidé, kteří byli vyhnáni ze svých domovů nebo uvrženi do koncentráků či žaláře, se ocitli totálně

V roce 1942, v době velké zimy, vytvořili neznámí lidoví tvůrci na dolním konci vesnice, na samotě na hranici pustkoveckého a třebovického katastru, velkou sochu kováře ze sněhu a ledu. Byla věrnou kopií T. G. Masaryka. I v tomto případě nastalo vyšetřování a hledání autorů díla. Gestapáci měli ztíženou situaci, neboť nevěděli, do které vesnice svůj hledáček

zaměřit. Pustkovecký fotograf pan Benátský sochu vyfotil a fotografie je ve fondu historických snímků městského obvodu.

Nacisté vyžadovali, aby na fašistická výročí občané na domy vyvěšovali německé prapory s „hakenkrajcem“. Povinně si je museli zakoupit. Cenově to bylo výhodné a hlavně bez šatenek, tak se prapory rychle rozprodaly. Za čas se ten obrovský zájem vysvětlil. Většina mužů totiž nosila červené trenýrky. J.O.

Rozbitá hospoda U Kříbka (U Zlatého lva) v dubnu 1945

bez přidělů a byli odkázáni pouze na pomoc přátel nebo bližních. Příděl cigaret klesl z pětácti na pětadvacet týdně. Před příchodem fronty rozdaly německé orgány poslední lístky na čtrnáct dní dopředu. Na zvláštní přiděl, tzv. „Bezugschein“, se vázal i nákup pláště na kolo, bot a jiných spotřebních předmětů.

Po válce bylo vázané hospodářství prodlouženo a trvalo až do 31. 5. 1953. Generace narozená v první půlce minulého století tedy žila plných 14 let v systému regulovaných a omezených přidělů potravin. Pravdou je, že poválečné přiděly byly vyšší než za německé okupace.

V rámci poválečných opatření a řízeného hospodářství byly dne 19. června 1945 zaplombovány všechny máselnice a odstředivky v obci. To proto, aby nedošlo k nepovolenému stloukání másla. Nakonec se celá sbírka nástrojů uložila na půdě školy a uzamkla.

Horníci a hutníci dostávali přidělové lístky pro těžce pracující se zvýšeným přidělem tuků a masa. Tuků bylo málo, a tak při nákupu masa chtěl každý co nejučtější kus. Ovšem řezníci maso pečlivě ořezávali.

Sedlákům, kovozezemělcům, jakož i drobným chovatelům slepic předpisovaly kontingenty odevzdávky jatečního dobytka, obilovin, mléka, vajec. Každého půlroku se prováděly soupisy hospodářského zvířectva. Chovatel, který uvedl nepřesné údaje — nižší stavy, byl při kontrole trestán jak peněžitě, tak i odnětím svobody. Stejný režim sankcí byl uplatňován proti neplničům předepsaných kontingentů. Každý chovatel, když zabil prase, musel odevzdat kupon (kůži z prasete) a předepsané množství sádla (5kg). Objem — hmotnost masa, se rozpočítával na celou rodinu dle měsíčního přidělu. Rodina chovatele pak nedostala třeba celý rok přiděl lístků na maso a sádlo, a tím se dostala do kategorie tzv. samozásobitelů. O domácí porážku se muselo žádat a pro průměrnou rodinu nebyla zpravidla povolována více než jedna za rok.

V éře přidělového systému bujel černý trh. Z Ostravy a jiných měst zajížděli lidé na vesnice a hledali známosti, kontakty na chovatele. Mezi potencionálními zájemci o kup potravin se objevovali i provokatéři, kteří prodávajícího dostali do maléru. Na cel-

nici ve Svinově na řece Odře (hranice mezi Sudety a Protektorátem) se dělaly důkladné prohlídky a když se něco potravin našlo, došlo k zabavení a výslechu. Potom přišly tresty jak pro kupujícího, tak i pro prodejce. Za války došlo v Pustkovci k velkému odhalení zabíjení prasat na „černo“ u řezníka Kříbka. Do černého trhu s prasaty byl zapleten i německý starosta Čmuchaček, který byl gestapem vyslýchán ve vězení, kde měl

prý i zemřít. Celá rodina Kříbků byla uvězněna a některým členům hrozil trest smrti. Po válce se všichni vrátili s podlomeným zdravím. Bratr řezníka — Láďa, byl v důsledku těžkého onemocnění po krátkém věznění propuštěn dříve.

Za druhé světové války se staly cigarety nedostatkovým zbožím a výborným směnným platidlem. Za ně se dalo koupit i úzkoprofilové zboží, služby, materiál. Samostatná trafika

byla provozována naproti kaple u nemovitosti číslo 6. Kouřily se cigarety Llogdky, ER 6. Pánové ukládali cigarety do kovových pouzder, které u vyšších tříd vyzdobil erb, monogram nebo ornament. Na tabačky měly nárok i dámy, což bylo pro tehdejší české ženy neobvyklé, neboť zvláště na vesnici vládla ještě jiná morálka. Žena, která kouřila, byla považována za dámu lehčích mravů.

text Jiří Otisk

Přehled postupu Rudé armády

Ostravská operace trvala od 10. března do 5. května 1945.

28. března	Sudice, první československá obec ve směru postupu od Ratiboře na Ostravu
Od 28. března až do 15. dubna se fronta ustálila na čáře	Sudice—Rohov—Wodzislaw;
17. dubna, úterý	Kouty, Zábřeh, Dolní Benešov
16.—18. dubna, pondělí—středa	Kravaře
18.—19. dubna, středa—čtvrtek	Štítina
21. dubna, neděle	Vřesina u Bílovce
22. dubna, pondělí	Krnov, Opava, Hrabýň
26. dubna, čtvrtek	Plesná, Velká Polom
27. dubna, pátek	Dolní Lhota, Dobroslavice
26.—27. dubna, čtvrtek, pátek	Krásné Pole
27. dubna, pátek	Martinov
27.—28. dubna, pátek—sobota	Pustkovec
28. dubna, sobota	Čavisov, Kozmice
27.—29. dubna, pátek, sobota, neděle	Poruba
29. dubna, neděle	Hlučín, Děhylov
29. dubna, neděle	Třebovice
30. dubna, pondělí	Svinov, Mor. Ostrava
30. dubna, pondělí	Petřkovice, Přívoz
30. dubna, pondělí	Hošťálkovice, Lhotka
1. května, úterý	Bohumín, Antošovice
1. května, úterý	Nová Ves, Klimkovice
2. května, středa	Bartovice

Poslouchání rozhlasu

Za války byl v Protektorátu každý rozhlasový přijímač opatřen varováním, že poslech cizího rozhlasového vysílání se trestá smrtí. Na radiu musela viset nálepka nebo lístek obsahující sdělení: „Pamatuj, pamatuj, že poslouchání nepřátelského rozhlasu je zakázáno a trestá se kázníci nebo i smrtí.“ V naší obci byly v rozhlasových přijímačích vykuchány krátké vlny, čímž se poslech znemožnil.

Komunistický režim šel na to jinak. V celém státě nastavěl rušičky západního vysílání a bylo po poslechu. Poslouchat v době totality Svobodnou Evropu nebo Hlas Ameriky bylo zvláště v blízkosti svinovské rušičky velmi obtížné.

Totalitní režimy vždycky znají jen svou pravdu a z lidí dělají tupce.

V den osvobození Pustkovce byl v držení Němců ještě Děhylov, část Poruby, Třebovice, Svinov. Hrozilo zde nebezpečí, že se Němci mohou vrátit a fronta se znovu protáhne přes vesnici. Ale už neměli sil. Osvobozená vojska se do Pustkovce probíjela od vrchní části Plesné, po Opavské od Velké Polomi a od Krásného Pole.

J.O.

Válečné události v roce 1945 Ze vzpomínek rodáka Aleše Křikaly

„Bydlel jsem v rodném domě v části Dvůr na čísle 124, kde jsem též prožil válečné události. Za okupace jsem chodil do měšťanské školy do Třebovic, a to jenom do roku 1942, kdy byla zrušena a přeměněna na školu německou. Při osvobození jsem měl 16 prýč a stál jsem na konci raného mládí prožitého ve válečném období. Po osvobození při odstraňování ruin válkou zničené

budovy můj otec zahynul. Bylo to velké drama. Veškerá existenční tíha zabezpečit maminku a sestru padala na mne.

Pustkovec byl z velké části osvobozen v pátek dne 27. dubna 1945. Z dolní části vesnice se k večeru stáhli všichni němečtí vojáci do Třebovic a k lesním porostům u řeky Opavy. Viděl jsem, jak se schýleni kryjí a ustupují po příkopech k ryb-

níku a dále do sousední vesnice. Sovětským vojákům tehdy stačilo jen přijít a celou dědinu měli v moci. Proč se tak nestalo? U občanů v části Dvůr se tato otázka mnohokrát promítala a došlo se k závěru, že podle starých map byla dolní část obce označena jako Kúty. Vojenské velení Rudé armády si zřejmě myslelo, že se jedná o další

(Pokračování na straně 6)

Ze vzpomínek rodáka Aleše Křikaly

(Pokračování ze strany 5)

obec, a tak si říkali „svůj vojenský úkol jsme splnili, zbytek si necháme na zítřek“. Nepomysleli na to, že občanům zkomplikují život a sobě přivodí další ztráty na životech.

V noci z pátku na sobotu se němečtí vojáci vrátili a zaujali znovu obranné pozice. Frontová linie byla v prostoru luk u bílých kamenů (dnes Významný krajinný prvek u plynárny, lokalita Na Makytůvkách), Okovice, bývalý hřbitov. Při dobývání poslední části Pustkovce se boje vyostřily a došlo k vypálení domů paní Milady Kusynové, číslo 123, a pana Františka Vitáska, číslo 131. Velká letecská bomba dopadla na dům č. 142

(Zdeňka Vavrečková). Proletěla střechou a povalem až do sklepa a spolu s ní se propadla i kachlová pec z druhého podlaží. Sešup doprovodil obrovský hřmotný rachot zahalený do neproniknutelného prachu a dýmu. Střecha našeho domu byla rozbita a rozstřílena drobnými jednokilovými leteckými náboji. Ve Dvoře nezůstala jediná střecha dobrá, všechny byly poškozeny. Nepamatuji se, že by některé okno bylo celé. Dráty elektrického vedení visely ztrhané, sloupy poškozené. Ve zdech domů zely díry po granátech a bombách. Ploty ležely vyvrácené a poškozené od projíždějících tanků. Sovětské vojsko mělo převahu ve vojenské tech-

nice, ovládalo vzdušný prostor, mělo přesilu v lidském materiálu. Němci věděli, že válku prohráli. Němečtí oficií hnali vojáky do ztečí a bojů pod hrozbou zastřelení a ti neměli na vybranou. Buď padnou do zajetí sovětské armády, anebo si vyberou smrt z rukou vlastních důstojníků.

V sobotu 28. dubna byla osvobozena dolní část vesnice a vítězni vojáci ihned zaujali s baterií děl u rybníka palebné postavení. Zahájili střelbu na Hošťálkovský kopec, ze kterého měli Němci na dobývací vojska výhled jako na dlaní. Hodinu od hodiny se osvobozené území rozšiřovalo. Ale ještě dva dny trvalo, než došlo k osvobození Ostravy.“

Ze vzpomínek Jiřího Otiska

„Krása našeho dětství byla pohlce- na válečným a poválečným obdobím. V den záboru německými vojsky jsem na rodičích a sousedech viděl vrásky a smutek z národní katastrofy. Před tím museli českoslovenští vojáci, kteří tábořili na loukách Ve Dvoře a na polích za vesnicí směrem k Hlučín- nu, opustit své pozice. Válečné roky doprovázelo, kromě jiných trampot, opatření v přísném zatemňování oken v domech. Zatemnění muselo být zhotoveno z černého materiálu, aby ani kousek světla nepronikl navenek. Pro různé hlídky a udavače to skýta- lo prostor pro hlášení a provokační udání. Auta a motocykly jezdily se zakrytými světlomety. Mohly mít vy- řezanou pouze úzkou škvíрку upro- střed světla. Za večera se nemohlo

návštěvě posvítit na schody nebo na chodník. Pracovat při světle na dvoře nebo v kůlně se nesmělo. Jednou večer jsem pro něco šel do jizby a rozsvítil. Směřoval jsem k oknům, že je zastru, jenže proces měl být opačný. Nejprve zatemnit okna a po- tom rožnout světla. Mohlo se mi to stát osudným. U domku tehdy stála kolona německých vojenských vozidel a u nich patrolovaly strážce. Než jsem došel k okenicím, začali vojáci házet kameny. Svištěly přes sklo kolem mojí hlavy. V tu chvíli jsem nevěděl, co dělat dřív. Zhasnout, zalehnout nebo zatemnit okna? Strnul jsem hrů- zou, padl na zem, až nastala tma tmoucí. Když to všechno odeznělo, děkoval jsem Bohu, že ještě neza- čali střilet, to už mohli být přesnější.

Lidoví tvůrci v době okupace ze sněhu zmodelovali postavu kováře, která před- stavovala prezidenta T. G. Masaryka

Nálety spojeneckých leteckých sil měly časem své zvyklosti. Pravidel- ně denně přilétaly letecké svazy kolem 11 hodin dopoledne, siré- ny vyhlásily poplach a do vesnice přivezla nákladní vozidla spoustu zaměstnanců z Vítkovických železá- ren. Ti se pak procházeli po vesnici a současně pozorovali na nebi bi- tevní letouny, co zamýšlejí. Zaměst- nance továrny a obyvatele Ostravy správní orgány z bezpečnostních důvodů vyvážely mimo město. Lidé i sami hledali úkryty mimo tovární kryty a městské objekty. Dlouhý čas šlo o pouhé přelety bombar- dérů. Ve škole jsme dostali volno a buďto jsme šli domů, nebo jsme bloumali po vesnici. Po čase, když se žádné bombardování neuskuteč-

nilo, s krátkodobou evakuací osob se přestalo. To se stalo osudným 29. srpna 1944, kdy došlo k tragic- kému bombardování Ostravy. Zasa- žen byl i chemický závod Rütgers v Zábřehu, ve kterém vypukl obrov- ský požár. Z kopce Císařské silnice jsme pozorovali hustý černý dým, valící se z chemičky. Potom načas nastalo uklidnění. Bombardovací svazy 15. letecké armády Spojených států přilétaly od Klimkovic bez bo- jových operací. Po stranách letek kroužily stíhačky, které je strážily. Během přeletu těžkých čtyřmotoro- vých bombardérů se vzduch třásl v hukotu strojů. Vlna střídala vlnu. Za chvíli se spustil déšť hliníkových proužků, které měly rušit radarové paprsky a naváděcí systémy proti-

letadlové obrany. Někdy z letadel shazovali informační letáky zamě- řené na české obyvatelstvo. Vždy se spustila mohutná kanonáda pro- tiletadlových děl. Letadla nabrala výšku, na kterou už kanóny svými dostřely nedosáhly. Po přeletu a dě- lostřelbě se pak z oblak ozývaly harmonické tóny, jako by nebesa spustila rajskou hudbu. Dlouho si to neuměl nikdo vysvětlit. Až jed- nou, když jsme byli na poli v řepě, začaly kolem nás padat ocelové střepiny. Uvědomili jsme si, že to jsou zbytky dělostřeleckých granátů, a rychle jsme hledali úkryt. Tím byl odhalen autor monotónních preludií.

Jindy při návratu z nočních náletů na Ostravu bylo slyšet jakési opož- děné letadlo, které jakoby dohánělo

mateřskou letku. Z ničeho nic se ozvaly mohutné detonace se současnými světelnými záblesky. To dopadly na Kubicovo a Bártovo pole v blízkosti silnice za Přivratníkem (dnes areál a budova Domo-

va důchodců) dvě veliké bomby. Bombardér se potřeboval zbavit nespotřebované munice před návratem na základnu. Pumpy na lánech vytvořily velké a hluboké krátery, do nichž by se schovala leccjaká ves-

nická chalupa. V hlubokém pohnutí a s klukovskou zvědavostí jsme se šli na díry hned ráno podívat. Obdivovali jsme sílu, která v mžiku dokázala vyrobít gigantické propasti kuželovitého tvaru.

Pancéřová pěst, pancéřovka, panzerfaust. Ke konci války fašisté vyrobili novou zbraň, kterou pojmenovali už zmíněným názvem. Jednalo se o ruční reaktivní střelnou zbraň velké průpalnosti pro boj s obrněnými vozidly na malé vzdálenosti. Do zbraně vkládali velké naděje a s její pomocí chtěli zlomit převahu techniky spojeneckých vojsk. Zbraň se vyznačovala schopností přisát se na pancíř, propálit ho a obrněnce zničit.

Němečtí vojáci se učili se zbraní zacházet a jednou pro cvičení zvolili pole nedaleko hasičské zbrojnice v Záplotí (dnes areál fotbalového hřiště). Aby simulace byla realistická, obětovali pro cíl osobní motorové vozidlo pomalované maskovacími zelenohnědými barvami. Před tím ho ještě zbavili základní výstroje. My kluci jsme to zpozorovali a hned jsme manévry zvědavě okukovali. Nevěděli jsme, co se bude dít. Nad sokolským hřištěm nastoupila cvičební skupina vojáků, z nichž každý měl na pravém rameni předmětnou zbraň. Sestávala z krátké roury, na níž byl spouštěcí mechanismus, a z přední odpalovací střely. Na

povel stáli všichni v řadě a jeden po druhém při střelbě trochu předstoupili, zamířili a vystřelili. Žádný z vojáků se ale do auta nestrefil. My kluci jsme z toho měli skrytou radost. Když všechny pancéřovky vystřelili, auto polili benzínem a zapálili. Tak před námi zakryli ostudu z nepodařeného pokusu.

Dobývání Pustkovce si vyžádalo velké materiální ztráty na obou válčících stranách. Jeden velký německý tank u Krásnopolské ulice dostal přímý zásah, který jej totálně zničil. Tankisté ve snaze z vozidla utéci byli zasaženi palbou útočících vojáků. Dva byli žárem zcela spáleni. Od hořícího tanku přešel oheň na „Lazarovu“ stodolu. Menší tank ve středu obce Němci v panice opustili, když uvízl v příkopu a nemohl vyjet na cestu. Těžký protiletadlový kulomet zůstal celý rozbitý trčet na břehu záhumenní cesty u usedlosti číslo 17. Na základně u triangulačního bodu (dnes vysokoškolské koleje) zůstala asi dvě torza zničených protiletadlových kanónů.

Na straně Rudé armády byly ztráty ještě větší. Na tankový výpad od Cí-

Na pustkovecký katastr — pole v Záhumení, (role sedláků Tichých a Lazara, dnes 8. stavební obvod) nouzově přistálo německé letadlo vojenského typu. V historii obce to bylo poprvé a naposled, kdy na jeho území dopadl aeroplán. Německý cvičný letoun spadl dne 27. února 1940. Učili se na něm létat vojenští piloti. Naši hasiči dostali rozkaz (Befel) k pohotovosti a u letounu drželi po celý čas hlídky. Přijeli letečtí mechanici, kteří letadlu odmontovali křídla a převezli ho do stodoly statku číslo 11. Po týdnu ho pak armáda pomocí speciálního vozidla odvezla na mateřské stanoviště.

sařské silnice a Osošníku se fašisté připravili. Zaujali palebné postavení v krytech na polích i v Kamenném dole, když při tom využili konfigurace terénu.

Po prudkých bojích ztratili sověti jeden tank na záhumenní cestě, další obrněné vozidlo shořelo u Vlčího dolu, tři obrněnci byli zničeni na volné pláni poblíž Kašparova domku (dnes 8. stavební obvod).

Mládí jsem prožil na usedlosti číslo 3 na Pustkovecké ulici, kterou ze strany útoku krylo návrší, takže střely v době fronty přes stavení přelétávaly a končily na protějším břehu v pískovně. Přesto všechno byla střecha z betonových tašek natolik válečnou municí poškozena, že po válce žádala urychlenou opravu.

Den před frontovou operací přišel na dvorek německý voják a v ruce držel podpalovací zařízení (plamenomet). Otec vyšel z krytu na dvůr s černou hasičskou přilbou na hlavě. (Povinně nahradily republikové helmy.) Německý voják si myslel, že je otec příslušník „Volkssturmu“ (ke konci války si Němci zřídili z řad starců, invalidů lidové milice), tak se otočil a odešel. Hasičská helma tak zachránila usedlost od vypálení.

Přes noc přenášeli sanitáci raněné vojáky ze Záhumení přes dvůr na ošetření do lazaretu v budově konzumu a k následnému odvozu

Dům u Foltýnů na Opavské ulici

mimo linii fronty. Ranění vojáci sténali a řvali bolestí. Smrtelné steny v noční tmě na nás působily hrůzostrašně a ponuře. Když někde spadla bomba nebo granát, s naším krytem to zacloumalo a předměty se daly do pohybu.

Dne 23. dubna 1945 odvedli Němci dobytek z obce. Bylo to 92 krav a 15 vepřů. Každý si mohl ponechat pouze jednu krávu. Rodiče ukryli jednu krávu do stodoly a obstavili ji slámou. Jenom trnuli, aby při odvodu

(Pokračování na straně 8)

(Pokračování ze strany 7)

dobytky kráva nezabučela. Riziko z hrozby zastřelení bylo vysoké. Co rodiče zachránili před Němci, to nezachránili po válce před českou občanskou milicí, místní národní stráží. Jeden horlivý člen s puškou na rameni krávu rodičům sebral a ustál si ji doma. I takové právo vládlo v čerstvých poválečných dnech. Pod křídly nabyté svobody a s hvězdou na klopi.

První kontakt s vojáky Rudé armády jsme zažili v pátek v podvečer, kdy na ploše před kaplí postávala skupinka Rudoarmějců s bubínkovými automaty a s puškami. Byli rozjaření a veselí. Otec jim řekl, ať se kryjí, že je kolem ještě plno germanců a že je mohou zastřelit. Odvětili: „To nevadí — nas mnoho“.

Rudá armáda odebrala do 1. července 1945 pustkoveckým občanům dalších 27 krav a 21 prasat. Vojáci Rudé armády byli jako diví po technice. Když uviděli hodinky, bicykl, šicí stroj, fotoaparát, tak to muselo být jejich. Obvyklé rčení znělo: „Davaj časy, davaj mašinku“. Při odporu se často musel dívat vlastník věci i do hlavně pistole. Jednou jsem se zaujetím pozoroval, jak si to ruský voják „hasil“ z horní části vesnice na ukořistěném kole dolů do vsi. Ale neuměl brzdit. Poradil si tak, že jednou rukou brnkal po štachetovém plotě tak dlouho, až se mu podařilo bicykl zastavit. Štěstím byl celý bez sebe. Z výrazu tváře se nedalo vyčíst, zda šlo o silný zážitek z první jízdy na kole, nebo z úspěšného a šťastného zastavení.

Rodiče svoje dcery a manželé svoje manželky schovávali před zvůli vojáků. Ani to se zhusta nepodařilo a mnoho žen se stalo obětmi jejich nevybíravého chování.

Vojáci Rudé armády brali sedlákům z polí seno, bez náhrady a pod pohrůžkou zastřelení odvedli na usedlostech koně (jak se to stalo na číslech 36 a 3). Vojáci byli specialisté na vykrádání strategických zásob, které si občané ukryli proti ohni a zničení — v zemi, ve zdech, ve sklepích, v krytech. Měli tenké železné tyče a s nimi píchali do země, stěn a úkrytů. Co našli, bylo jejich.

Později nastalo deštivé počasí. Čas sázet brambory a sít řepu. Ale na polích se válelo plno munice,

lopatek, pušek, ručních granátů, min, střeliva, beden od dělostřeleckých granátů. Pole byla rozryta, rozježděna, všude plno různých děr. V některých místech ještě stály ohořelé sovětské a německé tanky, rozbitá děla.

Páni kluci dovedli zbylé zbraně a střelivo využít k nebezpečným hrátkám. Někteří na to doplatili zraněním, které je doživotně poznamenalo. Miloš Kusýn (13 let) přišel o oko při úderu na kapsli patrony ruční zbraně. Mladému muži — Milanu Kašparovi z horního konce vesnice upálila pancéřová pěst (Panzerfaust) ruku. Laďovi Holušovi (15 let) to při manipulaci se střelivem poškodilo prsty na ruce. Radek Grézl dostal střelu do kolena při pozorování bojů na frontě. Nevinně a už po válce přišel o život mladý kluk Antonín Král z Opavské ulice, když plnil povinnost při pohřbívání vojáků a zasáhla jej zbloudilá střela vypálená odněkud z Bobrovníků. Další poranění byli: Oldřich Ščupal (25 let), Milan Musálek (15 let), Jaroslav Vařeka, Božena Javorková, Josef Kobza (25 roků). Drastich manipuloval s ručním granátem, který explodoval a následný výbuch ho usmrtil. Tragédie se udála mezi bratry Waldrovými. Z nalezené pušky Toníkem vyšla nechtěně střela, která zasáhla Roberta. Též se jednou stalo, že kluk z naší party odjistil ruční granát. Když to cvaklo, lekl se, odhodil jej nevěda kam a pudově zalehl do bramboříště. Granát nevybuchl. Počal ho tedy hledat a našel jej vedle v řádce, kde se ukryl. Ještěže tak, jinak by bylo o jednu oběť více.

Při pastvě krav se dělaly ohníčky, do kterých se místo brambor naházely patrony, granáty a jiné střelivo. Krásně to bouchalo, ale munice oheň rozmetala po širém okolí. Nejrychlejší způsob likvidace válečné munice, ale také hodně nebezpečný.

Na polích u Osošníka, U lípy, Dolní Záhumení (dnes 8. obvod) byly velké a hluboké zákopy, v nichž ležely ukryty protiletadlové německé kulomety a kanóny. Majitelé pozemků měli za povinnost pohřbit zabité vojáky. Využilo se hlubokých okopů a do nich se natahala mrtvá těla vojáků, zvláště německých. Před tím je stačil ještě někdo vyzout z bot, z prádla a obrát o cennosti.

Za německé okupace bylo zemědělcům nařízeno pěstovat „ryps“ — řepku olejku — olejnatoou. Novinka v historii zemědělství Pustkovce, výrazný zásah do tradiční rolnické výroby. Sedláci nevěděli, jak ji pěstovat, sít, sklízet, mlátit. Poněmčelý název „ryps“ se tak vžil, že ještě dlouho po válce ho obyvatelé používali. Šlo o rostlinu pěstovanou jako ozim. Vysoká rozvětvená lodyha nese hroznovité žluté květenství. Semena obsahují 40—50 % oleje. Kromě semene nebylo pro slámu hospodářské využití. Ze slámy se zkoušela výroba izolačních desek. Zemědělci se pěstování bránili a povinné plochy se snažili umluvit na co nejmenší rozsah.

Kolem Císařské silnice směrem ke Svinovu a Třebovicím byly vybudovány malé cihlové komínky, které v době náletů vypouštěly chemické dýmy a barevné kouře, aby zmátly piloty letadel při bombardování. U stavbiček se též nacházely okopy v podobě písmene L. Byly připraveny pro německé odstřelovače.

Neumím si představit, že by někdo počítal zabité vojáky, protože jich tam byly spousty. Každý se snažil je brzy zakopat do země, aby nevznikla hromadná nákaza. Při výkopu základů pro bytovou výstavbu na 8. obvodě se dalo čekat, že se naleznou zbytky vojenské výzbroje, techniky a ostatky vojáků. Kupodivu nebylo nic zaznamenáno.

Oběti na životech během 2. světové války na historickém katastru Pustkovce:

Zabití občané při přechodu fronty	6
Zahynulí v koncentračních táborech	5
Padlí vojáci SSSR	95
Padlí ostatní vojáci	205

Některé prameny uvádějí padlých vojáků Rudé armády až 127, padlých Němců až 300. Faktem je, že exhumováno a odvezeno bylo 95 rudoarmějců na ústřední hřbitov.

Z pera kronikáře

Vojenský materiál a jeho poválečné využití

Po celou dobu války lidé a obec materiálně strádali. Nebylo stavebního materiálu, chyběla ocel, železo pro hospodářské a podnikatelské účely. Po přechodu fronty se situace značně vyhorotovala.

V dědině nebylo jediného stavebního objektu, který by nepotřeboval poválečnou obnovu a nápravu při odstraňování válečných škod. Lidé si pomáhali, jak to šlo.

Německé vojenské přilby — helmy měly hlubší profil než ruské. Proto se daly dobře využít jako naběračky močůvky, vápna nebo malty. Jenom to chtělo přidělat úchytku a držadlo.

Vystřelené dělostřelecké náboje (hlzně) se upotřebily jako dekorace a vázy k pomníkům na hřbitov. Měly výhodu v tom, že je vítr nepřevrátil.

Se střelným prachem a různými fosforovými tyčinkami se velmi rychle a dobře zapalovalo v kamnech, ve sporácích, kachlech, pařácích. Jenom se muselo opatrně dávkovat.

Pogumovaná kola z tanků se kompletovala do koňských povozů. Stačil šikovný řemeslník, který to uměl. Ti v Pustkovci nechyběli.

Panceřovými pláty se zakrývaly žumpy, nádrže, studny. Nepraktické byly různé výstupky a výčnělky, které bránily řádné chůzi obyvatelům i zvířectvu.

Stěnami z vojenských dřevěných baráků se zaslepovaly v domech díry po bombách či granátech. Stavěly se z nich dočasné přístřešky a kůlny.

Dřevěné bedny (vyráběly se v dílničce ve Svinově vedle restaurace U Slunce) na dělostřelecké náboje se používaly na uskladnění obilí, otrub, krmiva. Bylo to výhodné, neboť měly i výklopné víko.

Hlavně (laufy) byly dobrým materiálem na tubusy pro stavbu vrat a plotů. Staly se hlavními konstrukčními prvky rozhrad.

Plechová sedadla z tanků či děl se montovala jako kozlík na zemědělské válce a jiné hospodářské náčiní. Zvýšilo se pohodlí obsluhy tažných zvířat.

S bajonety se dobře ořezával chrást u řepy a jiných zemědělských plodin. S vojenskými noži se na polích vyřezávaly plevelnaté rostliny jako ostí, pampelišky, černý kořen, pýr.

Vojenské opasky byly dlouhý čas užívány jako výstroj mladých mužů i usedlých pánů. U německých přezek se jen musely zbrousit do nečitelných podob nápisy: „Gott mit uns“.

Polní vojenské láhve posloužily jako bandasky na kávu (černá lúra), součásti svačin pro chlapy na šichtách. V případech nouze se z nich staly i kojenecké láhve.

Tankové pásy, když se položily na zem a na správnou stranu, nahradily rychlým způsobem kamenné dláždění. I vyjeté koleje na polních cestách se jejich položením daly vyspravit.

Kulatina, která spojovala jednotlivé články tankových pásů, byla vynikajícím materiálem na výrobu průbojníků a sekáčů.

Zelené dráty z linek polních telefonů se dlouho používaly jako šňůry na prádlo a na správkou drátěných plotů.

Německé plynové masky se nožem upravily jako ochranné brýle používané při dávkování obilí do mlátičky nebo při obsluze cirkulárky. J.O.

Úklid cest za okupace

V průběhu okupace vstoupil v platnost Hitlerův paragraf o povinném úklidu na komunikacích a chodnicích před každým domem. Povinnost zabezpečit čištění spadala na vlastníka, jehož závazek mohli plnit i ostatní členové rodiny. Děcka se ráda tohoto úkolu ujala, protože náboženskou výchovou byla vedena k tomu, rodičům co nejvíce pomáhat, a patřilo to k dobrému bontonu. Každou sobotu v odpoledních hodinách se páteřní Pustkovecká ulice zaplnila malými

uklízeči. Vozovky byly prašné, a tak se před každým zametáním povrch zkrápěl vodou. Po silnici jezdily koňské a kravské potahy s obilím, slámou, senem a dalšími zemědělskými produkty. Po cestách se toho dost vytrousilo a v období žní a sen bylo na cestě jak nastláno. V tom ležely kobylince a kravince od zvířat hnaných na pastvu nebo zapražných do povozů. Oproti dnešku nebylo na silnicích vidět psí exkrementy. O nedělích už byly cesty čisté a v pořádku.

Majitel, který svou povinnost plnil liknavě nebo ji ignoroval, dostal důrazné napomenutí. Mohl mít omezené přídělky na potravinových lístcích, nemusel dostat poukaz na nákup různého spotřebního zboží, nemusel dostat povolení k domácí zabijačce.

Jedou-li motoristé přes Hlučínsko, mohou spatřit ještě dnes domkáře s metlou a lopatkou v ruce. Disciplínu a návyky mají asi víc v krvi.

Pořádkumilovné zvyklosti během poválečných let upadly v praktické zapomnění, zřejmě i díky tomu, že vesnice vlivem bytové výstavby ztratila svůj zemědělský charakter. J.O.

Osobní hygiena

Osobní hygiena nebyla silnou stránkou osvoboditelů. Na deskách suchých záchodů se brzy kopily různobarevné masy. Po hrubém znečištění „místnůstek osamění“ pak vojáci hledali různé přístřešky, skryše, zástěny, valy, prohlubně, koryta, loubí i zákoutí, kde si ulevovali. Navštívit tato místa bylo jen pro otrlé a silné náture. V některých domcích pro osobní potřebu využili šatní skříň, což bylo i pro klidné povahy na „šlaka trefení“.

Po Opavské ulici — Císařské, proudily po válce od Opavy davy hlídaných útvarů německých zajatců. Uspokojování jejich osobních potřeb probíhalo organizovaně a pod dohledem strážců. Zpravidla ozbrojený doprovod vybral lán vzrostlého obilí, ve kterém si mohli zdecimováni fašisté zachovat tu nejnужnější intimitu. (Dnes v těchto místech stojí areál Domova důchodců.) Pohledy na nedůstojné podřepy dřívější elity německých vo-

jenských praporů navozovaly zvláštní pocity zadostiučinění. Před několika dny ještě všemocní páni nad našimi životy a nyní se z nich staly pokorné lidské bytosti. V myslích vítězů i poražených se v hlavách přehrávaly životní osudy. Každému z jiného pohledu.

Žňové práce na takovém poli pak nebyly zrovna příjemné. Tehdy ještě neexistovaly kombajny. Strojem posekané obilí se jen ručně rovnalo do snopů a ukládalo do „panáků“

J.O.

Ze vzpomínek hasičů Ladislava Holuši a Zdeňka Tichého

Činnost Sboru dobrovolných hasičů byla zachována i za okupace. Němci měli zájem na ochraně důležitých objektů, a proto spolek nezrušili. Snažili se činnost Sboru vymezit jen na technickou úlohu. Vzdělávací osvěta byla zakázána.

12. května 1940 německé orgány donutily členy hasičského sboru v Pustkovci k poslušnosti k nadřízeným státním složkám. Členové museli složit přísahu věrnosti a současně prohlásit, že nejsou židovského původu. Nás dva od přísahy osvobodil velitel bratr Leopold Valder. Starostovi Čmuchálkovi totiž sdělil, že nám je teprve 17 let a nejsme plnoletí a ke slibu zralí. Posadili jsme se na ochoz hřiště a pozorovali akt obřadu.

Opava byla krajským městem, a proto se do ní často jezdilo. Na kolech, povozy i vlakem. Kolem Mokřích Lazců bylo možno pozorovat nové dřevěné stavby, které simulovaly fiktivní město. To mělo dezorientovat piloty spojeneckých letadel.

Fronta se k Pustkovci blížila od Krásnického lesa, Plesenského dvora, (po parcelaci se objekt přestavěl na byty), Osošníka, Šíbraněk. Obec se stávala bojištěm válečnických stran. Ve čtvrtek 26. dubna vypukly požáry rodinného domku číslo 93 na Opavské ulici, dále stodoly u Evžena Lyčky, kůlny Františka Otiska, v usedlosti Josefa Otiska na Záhumení, kůlny Vladislava Holuši na čísle 7, posléze stodoly u statku číslo 10 na dnešní ulici Plk. R. Prchalý. Od hořící kůlny hrozilo nebezpečí vzplanutí sousedního domku číslo 6 Antonína Hrbáče. Ručně jsme vytáhli motorovou stříkačku z hasičské zbrojnice, „savice“ spustili do blízké nádrže (jednalo se o soustavu pěti studní vzájemně propojených) a jali jsme se hasit objekt a chránit majetek našeho bratra. Nad námi neustále kroužila bitevní letadla a občas nás pokropila kulometnými střelami a bombami. Letadla vytvořila čertovo kolo a každou chvíli jsme za krkem měli ruského stíhače. V tento den bylo na Pustkovec skutečně 27 náletů. Ve stejný čas spadla do stodoly Josefa Tichého bomba, od které začala hořet. Zde byl ohrožen sousední hospodářský objekt, a proto

j jsme použili rozdělovač a druhým proudem hasili nový požár a chránili ohrožené budovy. První linie fronty už byly na pustkoveckých náhorních polích (dnes je tam 8. obvod).

Z pozic válečného běsnění na nás létaly smrtonosné střely, které se otíraly o naše přilby. Proto jsme proudnice drželi v podřepu a hasili pod ochranou sousedních stěn. Každým okamžikem nám šlo o život. Letadla Rudé armády na nás střemhlav nalétávala, přesto se podařilo uchránit obě ohrožené budovy od zhoubného požáru. K Opavské ulici se už nešlo dostat pro husté ostřelování. Voda by se dala brát z nádrže u Kamenného dolu, ale ten už byl v linii fronty. Do večera jsme ještě stačili do skladiště uklidit stříkačku a hadice. Druhý den, v pátek 27. 4. 1945, po urputných bojích dobyla Rudá armáda Pustkovec. Ruští vojáci násilím otevřeli vrata požární zbrojnice a neodborným způsobem (kladivo, sekáč) odmontovali motorový stroj hasičské stříkačky z podvozku a odvezli si ho. Stříkačka byla totálně zničena a nešla vůbec opravit. Ve zbrojnici nám zůstala pouze ruční stříkačka.

V červnu roku 1945 jsme ji zapůjčili do elektrárny v Třebovicích, kde posloužila jako napáječka kotlů při rozjezdu strojních agregátů. Dne 16. června 1945 začala elektrárna dodávat elektrický proud do distribuční sítě i zásluhou našeho hasičského zařízení. Naposledy hasiči ruční stříkačku použili v srpnu 1945 při ohni stodoly Fridolína Homoly.

Dále bych se zmínil o zážitcích před příchodem fronty. V den osvobození od rána operoval na příjezdových cestách k usedlostem číslo 38, 39, 36, 87 a 35 německý tank typu Sturmgeschütz. Ruští vojáci se ho pomocí průzkumných letadel snažili zaměřit a zneškodnit, ale osádka tanku neustále měnila postavení a tank přejížděl z jednoho úkrytu do druhého a pálil ze všech možných pozic. Nakonec uvízl v příkopu za obecní mostní vahou a němečtí vojáci ho v panické hrůze z „lvana“ opustili. Po frontě byl přemístěn na Pustkoveckou ulici před domek číslo 3, kde byl na náklady obce rozpálen a demontován. Po 60 letech nám

na tank zůstala jediná hmotná památka, periskop, jímž se řidič obrněnce díval na cestu a terén. Kluci ho dlouho používali při hrách na schovávanou, kdy se mohli dívat za roh, aniž by byli spatřeni.

V Pustkovci byly německými orgány zbudovány dvě protitankové barikády (lidově — panceršpery), a to na Pustkovecké ulici u domů číslo 13 a 14 a druhá mezi domy číslo 76 a 29. Barikádu na cestě do Přívratníku jsme chtěli rozebrat, ale v tom na nás z rohu sokolského hřiště začali střílet němečtí vojáci. Skrčení a plížením jsme se s velkým štěstím dostali domů.

Dále baterie děl stály na záhumních polích a za Kamenným dolem. Níže pak směrem k Mlýnku (dnes obchodní středisko Duha).

První ruský tank, který přijel do středu Pustkovce, měl číslo 24.

Za německé okupace měli hasiči ve výzbroji černé přilby, které vypadaly jako vojenské, i když byly bez označení. To mohlo být tragické pro Antonína Hajdučka, který si ji po frontě jako ochranu nasadil na hlavu. Vojáci Rudé armády ho tím pádem považovali za převlečeného německého vojáka a chtěli jej zastřelit. Dalo to hodně přesvědčování a dokazování, než z toho nakonec vyšel se zdravou kůží.

Za německé okupace se lidé dost scházeli v hospodě U Pavlů (dnes U MÁMY) a U Kříbků (hostinec U Zlatého lva), aby mohli načerpat nové zprávy o událostech na frontě a ve světě. Tehdy se v obci nacházelo jenom asi pět rozhlasových přijímačů. V roce 1940 se hojně vyskytovaly požáry stohů se slámou. V hlubokých podvečerech, kdy už byl dobytek nakrmen a ošetřen, se občané sešli na besedě v hostinci. Toho využil neznámý žhář k zapálení „brohů“. Lidé byli vyděšeni a dumali, který zlotřilec to má na svědomí. Nikdy se nevypátralo, zda-li šlo o protest proti německé okupaci, partyzánskou činnost nebo o pomstu na majetku místním sedlákům.

Podle naší evidence vyhořelo během fronty 22 obytných budov, 17 stodol, 17 kůlen a chlévů, z toho 15 budov vyhořelo do základů.

Paměti Luboše Žídka

„Ještě nyní se mi promítají zasnuté vzpomínky dětských let prožitých za války. Jednou v létě jsme šli parta kluků z koupání od řeky Opavy a mířili si to k domovu. Tu se z ničeho nic na obloze objevila dvě letadla (ruské a německé) a začala se napadat a střílet po sobě. Za pár okamžiků na nás pršely kulometné střely, od kterých zem jen odskaovala. Kolik stačilo, abychom byli zasaženi a 61 let se na svět dívali z nebeské bány.“

Nějaký čas před příchodem fronty byla umístěna vedle nás německá polní kuchyň kterou obsluhovali „Vlasovci“. Když jsme jim naštipali dříví, odměnili nás hrncem „eintopfové melanže“. Neušlo to pozornosti německých vojáků, a tak jsme jednou místo jídla našli v hrncích krásně žlutou, ale odporně čpící tekutinu. Vytušili jsme, která bije.

V různých vlnách byli po chalupách ubytováni němečtí vojáci. Ubytovatelé provedli první průzkum a na vrata domků pak napsali příslušné znaky směřující k rozdělení vojáků. Kluci se pak mezi sebou vytahovali, u koho bydlí vyšší šarže. Oficiři měli k dispozici polní telefony, jejichž baterie se musely dobíjet. K tomu sloužilo jednoduché technické zařízení na trojnožce, na které se obsluha posadila a pedály roztáčela dynamo.

V pátek 27. dubna, kdy byla Rudou armádou osvobozena dědina, němečtí vojáci v houfích utíkali před „Ivanem“ směrem k rybníku a dále do Třebovic. Několik rodin nás sedělo ve sklepě souseda Bochňáka. V noci na sobotu se Němci zvětšeni o posily vrátili zpět a nahoře v bytě zanechal nějaký dobroděj německou vojenskou uniformu. Ruští vojáci hledali nepřátelské „soldaty“ a když uzřeli „mundúr“, bylo zle. S napřaženou puškou z nás mámili informaci, kde jsme ukryli „germana“. Doslova na kolenou se jal souseď přesvědčovat příslušníky vojska, že jsme Češi a o zmizelém vojákovi nic nevíme.

V domku nedaleko nás objevili ruští vojáci Němce, který měl ovázané zkrvavené břicho a byl jenom ve vojenských kalhotách. Moc se s ním nemazlili. Vyvedli ho navenek a ze dvou metrů ho střelili do hlavy. Ta se rozpůlila, až se ukázal mozek. Soused mrtvé tělo vojáka pak na kolečkách

Vedle v sousedství bydlel za okupace v domku nějaký pan Müller, Němec — vyřazený esesák, který vlastnil lovecké zbraně. Měl vášnivou zálibu v pytláctví. Využíval situací leteckých náletů, kdy se všichni museli jít ukrýt do sklepů. To byl jeho čas. Zavolal na mě a spolužáka ze sousedství a už jsme kráčeli do polí na lov. Zatímco on střílel po zajících a pernaté, my kluci jsme zastřelené kusy sbírali a přinášeli ke

odvezl na pole, kde ho pochoval do díry po bombě mezi nespočet jeho německých soukmenovců. Na ně ještě dále přihodili dva zabité nadmuté koně, kteří leželi v nedalekém „Hanyskovém lesíku“. Po přechodu fronty ustájili vojáci Rudé armády asi 40 krav v „martinovském dvoře“. Pásli je na pustkoveckých loukách, v místech dnešní stanice profesionální hasičské záchranné jednotky. Pamatuji se, že na ošetřování krav byly vyčleněny čtyři Ukrajinky, které u nás bydlely. Denně o krávy pečovaly, krmily je, pásly a dojily. Pro mléko pak jezdilo ruské komando z Ostravy s povozy taženými mulami. Dosti pravidelně se zastavovali u nás. Někdy je přepadla touha se s dívkami zkontaktovat a formy sblížení nebyly zrovna vybrané. Děvčata se jich bála, utíkala před nimi, křičela a skrývala se v seně na půdě. Když konflikty nabíraly na síle, nahlásil můj táta událost na Národní výbor. Na motorce přijel představitel veřejné správy pan Peregrin Kusýn a sjednával pořádek. Sovětský důstojník mu kopal do motorky, vyhrožoval, že bojoval za naše osvobození a že mu nemá právo poroučet, co má a nemá dělat. Funkcionář odjel se sklopenou hlavou a s nepořízenou.

Sovětští vojáci milovali techniku. Brali fotoaparáty, řetízky. Dědovi vzali cibulové hodinky, i přestože tvrdil, že jsou pokažené a netikají. Jezdili na ukradených kolech, která neuměli ovládat. Nevěděli, jak se brzdí. Když se nechtěli střetnout s protijedoucím vozidlem, namířili do příkopu a jízdu ukončili saltem.

My kluci jsme měli každý svou pušku, těch bylo na polích dostatek. I kulomet jsme vyzkoušeli. Nasadili jsme do něj celý pás patron a spustili jsme do něj celý pás patron a spustili dávku na hošťálkovský kopec. Z toho jsme měli notně zalehlé uši. Taký

střelci a posléze k němu domů. Zpráva o nedovoleném lovu v době hájení se dostala na německou policejní stanici. Policisté případ šetřili a na nás kluky si počkali, až přijdeme ze školy v Pustkovci. Rodiče byli plni hrůzy a strachu, co jsme zase provedli. Byli jsme podrobeni důkladnému výslechu stran loveckých choutek pana Müllera. Museli jsme mimo jiné podrobně vylicít způsoby lovu a též takovou podrobnost, jak zajíci při zastřelení kvičeli. To jsem musel napodobit.

(Původní majitel tohoto obydlí se dostal do potíží, když nestačil na finanční závazky pocházející z odpovědnosti za nehodu v práci, kterou způsobil při obsluze jeřábu. Byl vojenským hudebníkem, členem dechové kapely, která hrávala i do nočních hodin a ve dne pak spánku chybělo. Skoro všechny jeho děti na něco hrály. Jarka na housle, Jiřík na trubku, Evžen na klarinet a otec na trombon. O nedělích dával vyučování na hudební nástroje.)

jsme odzkoušeli „Panzerfaust“, ale doplatil na to náš kamarád. Měl po výstřelu celou hlavu černou a k tomu ohořelé vlasy.

Vojáci Rudé armády byli pohřbeni na zahradách — U Stařinských byly tři dřevěné kříže, u Špačků tři křížky a u Valdrů jeden křížek s nápisem a jménem vojína.

V lednu 1946 museli naši tatíci hroby vykopat a těla obnažit. Potom přišli němečtí zajatci a ostatky z děr vytahovali pomocí zvláštních kovových kleští. Narovnali je na trávník dnešní Pustkovecké ulice, kde jich bylo asi dvacet. Byla posypána chlorovým vápnem, ale přesto to kolem čpělo nepříjemným mrtvolným zápachem. Autodopravce Grézel je pak odvezl na centrální hřbitov do Hlučína.

Po čase jsem nastoupil spolu s kamarádem na učení do kovárny pana Kotaly. Kovárna stála v místech dnešní ulice Čechury a byla za války hrubě poškozena. Za Kamenným dolem (v místech dnešních výškových domů na Plk. R. Prchalý) stál vyhořelý tank. V poválečném období bylo železo nedostatkovým zbožím a na poukaz. Proto nás mistr posílal k tanku, abychom vytáhli spojovací čepy z pásů

(Pokračování na straně 12)

(Pokračování ze strany 11)

a z nich jsme vyráběli sekáče (majzlíky). Podkovy jsme dělali ze starých obručí z odmontovaných kol potažených vozů. Na bicyklu jsem zajížděl do Bílovce fasovat příděl profilovaného železa, které jako polotovar sloužilo k výrobě podkov. Dnes by

se patnáctiletí mladíci pod takovým nákladem hroutili.

V té době žádný vodovod a ani studna poblíž nebyly. Pro vodu se chodilo s dvěma vědry po chodníku do lesíka. Dnes kolem něj vede chodník ze 4. stavebního obvodu k Zuzaně. Nejhorší pocity jsem zažíval, když

jsem byl vyslán pro vodu za večerních hodin. To jsem se hrozně bál a jak se mi třásl ruce, nohy a celé tělo, hodně vody jsem vybryndal a domů donesl jen třetinový obsah. „Za odměnu“ jsem pak musel jít ještě jednou, aby do rána byla doma potřebná zásoba vzácné tekutiny.“

Pamětníci od Císařské silnice vzpomínají

Část naší vesnice kolem nynější Opavské ulice a prostor, kde nyní stojí budovy Vysoké školy báňské — Technické univerzity a kolejí, byly místem, kde došlo k nejtěžším bojům nejen při osvobození Pustkovce, ale i předměstí Ostravy. Poválečný obraz ústupové cesty fašistů byl pro nás tragický. Domy zničené bombami a granáty, ohněm spálené stodoly a kůlny. Bez větších škod zůstaly u Císařské jen dva objekty. Císařská cesta byla hlavní dopravní tepnou mezi Opavou a Ostravou, železniční spojení nebylo v provozu ještě dlouho po osvobození pro zdemolované mosty a poškozený kolejový svršek.

Jaké jsou zážitky? Linie fronty se blížila k Pustkovci. Polní lazaret v hospodě „U Iva“ byl přeplněn raněnými Němci. U nás bydleli dva lékaři, důstojníci, kteří každodenně chodili ošetřovat raněné. Od nich jsme se dozvěděli, že očekávají příchod fronty od severu — „Bohumína“.

(Jeden poznatek, co udělá válka s lidmi: Maminka podojila kozu a nabídla jim hrníček mléka se slovy: Dobré mléko koza — ziege. Jeden z lékařů to okomentoval slovy, že jeho rodina vlastní statek s šestnácti kravami někde v Porýní a teď je vděčný za kozí mléko.)

Před příchodem fronty byl jeden z nich převelen na bojovou linii a druhý patrně dezertoval. Po císařské se valily proudy utečenců ze Slezska. Poradili nám, abychom si vybudovali kryt na zahradě, aby nás nezavalily sutiny. Pro strop zemljanky jsme potřebovali dřevo z lesa, ale tam už bylo plno tanků, samohybných děl a minometů. V našem sklepě se usídlil německý štáb, vojáci si probourali ve střeše díru pro kulomet a pak čekali v pohotovosti na útok Rudé armády. Z námi vybudovaného krytu v zahradě nás brzy vyhnala voda po dešti, takže jsme nakonec raději zvolili úkryt ve sklepě. Němci u našeho domku umístili protitankový kanón. To znepokojilo otce. Nadával proto osádce a chtěl, aby se přemístili dále od stavení. Vysvětlovali, že jim za zády stojí esesmani.

Celá kolona samohybných děl s protiletadlovými kanóny a municí byla zakopána v místě dnešních kolejí VŠB, přísun z Císařské cesty vedl kolem usedlosti vedle hospody „U Iva“. Po prolomení fronty se ve velkém spěchu přemístili ke Svinovu (nyní tam stojí benzinové čerpadlo) a tam celou baterii sovětská vojska zničila.

Ve čtvrtek 26. dubna ve štábu Němců vypukla panika. Dostali hlášení, že „Ema Hof ist kaput!“ V naší řeči šlo o ztrátu Plesenských dvorů. Urychleně naskákali do aut a odjeli směrem ke Svinovu. S ranním pátečním rozbřeskem začala palebná příprava útoku Rudé armády. Vojáci z první světové války, naši dědové a otcové, nemohli uhodnout, čím bylo útočeno. Teprve po přechodu fronty zjistili, že jde o nový druh zbraně — kaťuše (někdy se říkalo Stalinovy varhany). Tato příprava trvala asi hodinu, pak nastoupil letecký útok na postavení čtyřhlavňových děl, minometů a protitankových baterií. Postup byl asi takový: Pilot objevil kulometné hnízdo, s ostatními utvořil „ruské kolo“ a nízko letící „šturmoviky“ střelily na pozemní cíle. Fašisté se neměli kde ukrýt, všude byli na ráně, ale přesto dále úporně bránili svou tisíciletou říši. Bylo to hotové peklo, nemohli nikde najít kousíček bezpečného úkrytu. Kulky, bomby, granáty létaly ze všech stran. Na tuto bitvu doplatila téměř všechna stavení našich občanů sídlících u Císařské cesty. Vojáci Rudé armády byli při útoku částečně kryti kouřovou clonou. Pak došlo k boji muže proti muži. V našem domku jsme po přechodu fronty našli Němce a Rusa, kteří se navzájem usmrtili kulkami ze samopalů. Zůstalo po nich tratiště krve ztelné ještě dlouhou dobu i přes časté mytí. Tankové výpady byly doprovázeny výsádkem samopalníků, bojové akce se přelévaly tam a zpět. Teprve po poledni bylo znát, že Němcům docházejí síly a zásoby, ale až k 18 hod se ozvalo mohutné uráá, uráá. Němec obsluhující pod naším oknem kanón vtrhl k nám do sklepa, strhl ze sebe distinkce a začal tvrdit, že je rodilý Polák. Otec jej vyvedl za límec

ven a předal Rusům. První vlna osvoboditelů prohledala všechna zákoutí a možné úkryty. „German jest?“ byla jejich otázka. Napili se vody, kterou jsme museli napřed ochutnat my a oni běželi dále. Pak jsme zjistili, že Němci do studny naházeli kulometné pásy a další municí. Ploty byly rozbořené, spálené, celá zahrada rozježděna pásy tanků. Druhá vlna Rudé armády nám odnesla všechny dveře z domu, aby si z nich postavili okopy a kryty. U jednoho souseda umístili kaťušu a ta hned začala sršet salvy směrem na Třebovice a Svinov. Rusové se doptávali na možnost přechodu přes Odru. Poradil jim další soused, který dobře znal tok řeky a místní podmínky v okolí.

Když střelba utichla, otec vyvlekl mrtvé vojáky na dvůr, ale jeho žaludek tuto námahu nesnel a vyvrhl bídnou válečnou stravu. Ruského vojáka jsme prozatímne pochovali na zahradě a Němce mezi ostatní padlé do jámy po granátu na poli.

Další vojáci Rudé armády se projevíli jinak. Hledali zásoby, bodali do pytlů s obilím, hromady brambor, do uhlí, prohnětli peřiny. Nezabránili jsme zbytečnému spálení židlí a rozbití lustru. „Ty buržuji,“ bylo vysvětlení. Děvčata se maskovala čmouhami sazí, vázala si vlasy šátky, oblékala na sebe staré hadry, případně si brala malé děti na klín, aby se uchránila znásilnění.

Vojáky jsme pohostili alkoholem schovaným pro tuto příležitost. Láhev samozřejmě měla dno hned pod zátkou, chtěli další pití. Když nepomohlo tvrzení, že nic dalšího k pití není, musel otec s jedním žízlivým do vesnice hledat další zdroj. Cestou viděl v příkopech plno mrtvých. Se samopalem za zády a ozvěnou stálé střelby to nebyla cesta příjemná. U hospody se mu podařilo ozbrojenému doprovodu zmizet. Domníval se, že je věc vyřešena ale průvodce na něj čekal doma. Naštěstí se objevil ještě jeden „germán“, takže mohl utéct zpět.

Na Císařské zůstal nános hlíny a jak přišlo teplejší počasí, vytvořily se dvě hluboké koleje, dokonale tvrdé. Jet mimo ně téměř nešlo. Byl jsem svědkem,

jak se v protisměru potkaly dva tanky a nikdo nechtěl uhnout. Řev a ohánění se „nagany“ (revolvery) místo domluvy tento konflikt doprovázelo.

U nás pak byli ubytováni čtyři vojáci až do konce května. Ale i když od nás odešli, v průběhu roku stále docházelo k nájezdům vojáků-rudoarmějců hledajícím Vlasovce a Banderovce.

Obstoupili celý dům a prohledali jej od sklepa až na půdu. Vojáci strážící pod oknem měli vztyčené bodáky, kdyby někdo chtěl vyskočit. Nemohli jsme protestovat a navíc jsme měli na paměti vraždu manželů Šrámkových bydlících rovněž na Císařské, v místě dnešní tramvajové vozovny. Pachatelé nebyli vypátráni.

Byla to doba pro nás dramatická, první setkání se smrtí ve velkém rozsahu a s nebezpečím tělesného postižení. Těmi událostmi byla naše radost z konce války zkalena. Vojáci Rudé armády snad měli dojem, že jsme území Sudet, tedy Němci. Duševní zranění nejsou viditelná, ale potřebují k vyhojení daleko více času.

První větrná elektrárna V Pustkovci

V lokalitě Háje na severní straně Císařské silnice (dnes Opavská ulice) v místech současného rozcestí Sokolovské a Opavské ulice stála skupina osmi domků, které v roce 1958 padly za oběť bytové výstavbě (4. stavební obvod). Žádný z domků nebyl napojen na elektrickou energii, protože to na všechny strany k vedení nízkého napětí a vůbec k sítím bylo daleko. Paradoxně kousek od domků táhlo vzdušné vedení vysokého napětí z třebovické elektrárny do Opavy. Kvůli výstavbě byly energetické záводы nuceny vedení přemístit do nivy Pustkoveckého údolí a napojit

na stávající trasu u pustkoveckého transformátoru (u Opavské ulice).

Pan Jan Měch, jak se píše v knize „625 let Pustkovce“, vedl celý život dechovou kapelu. Kromě toho měl rozvinutý technický talent, který dovedl umně zužitkovat v domácím prostředí. Pracoval v závodě na výrobu elektriny, a tak ho hnětlo, že ji doma nemůže využít ke svícení. Dupal a v roce 1940 sestavil svépomocí důmyslné zařízení na výrobu energie pomocí větrné elektrárny. K tomu použil dynamo, velkapacitní automobilové baterie, 1,70 m dřevěnou dvoulistovou vrtuli (vyrobil sám), vodiče, otočný kloub a další drobnůstky. Sestrojený agregát nejprve

umístil na střeše, což se neosvědčilo. Zařízení rozkmitalo konstrukci, drnčení a vibrace se přenášely na celý dům. S tím se muselo něco udělat. Smontoval stožár, na něho přemístil větrnou elektrárnu a celý komplex usadil vedle domku na zahradu. Baterie, které akumulovaly přebytečnou energii pro dny bezvětří (stačily tři dny zásobovat dům elektrickým proudem), nainstaloval v sériovém systému ve sklepě.

Dnes je tomu 65 let, kdy v Pustkovci fungovala technická novinka, která je v současnosti velebena jako ekologicky čistá energie. Nikde v okolí se takové zařízení nevyskytovalo. Průkopníci už tu byli a žili mezi námi.

Osvobození domků na Hájích

Těsně před příchodem fronty jezdily kolem domků po silnici německé tanky směrem k hornímu konci Pustkovce a pak zase zpět. Mezi tím se motaly trény a motorová vozidla. Bylo vidět, že obrana se stává chaotickou. Jednou, při krátké zastávce kolony obrněnců, na ně začala útočit letadla. V tu chvíli se tanky rozprchly po polích a snažily se ukrýt pod korunami stromů blízkého ovocného sadu. Piloti je zasypali bombami a ty padaly i kolem našich obydlí. Tlaková vlna nám smetla komín a bylo po vaření, neboť suť napadala dovnitř a ucpala kouřovod.

Z oken jsme viděli, jak průzkumné letadlo mapovalo situaci nad velkou dělostřeleckou základnou u Pustkovce. Za chvíli pak sovětská děla spustila palbu někde od Polomi a Dobroslavic. Pozorovali jsme těžké boje o Dobroslavice. Ve vzduchu probíhaly letecké souboje obou válečných stran. „Čertova kola“ letadel doprovázelo vytí motorů. Jednou se z boje odlepilo poškozené německé letadlo, které sotva letělo. Motor už mu vynechával, letělo nízko nad našimi domy a čekali jsme, kdy spadne. Pilot nouzově přistál na poli u osamělé chalupy pana Hrbáče, která stála ve shluku pozemků pustkoveckých zemědělců. Měli je v držení z parcelace porubského dvora. (Dnes se na

tomto území nachází Hlavní třída.) Pilot mátožně vylezl z prostřeleného letadla. Měl ztrhané rysy a vrásky mu křížovaly obličej. Byl celý zpocený. My jsme to hned všechno prozkoumali do doby, než nás policie od letadla bez pozvuku odehnala.

Osada na Hájích tedy na dohled ze všech stran a pro obránce i osvoboditele byla snadným terčem a cílem. Dělostřelecká a minometná palba osvoboditelů opětovala německou střelbu. Němci ukryti ve sklepích už byli z bojů zdecimováni. Nacházelo se mezi nimi hodně Poláků, kteří nadávali na Hitlera. Museli ale dávat pozor na mladé fanatické důstojníky. Ti by je za kapitulantské řeči odstřelili. Když byli němečtí vojáci ve sklepích, jeden z nich držel stráž před vchodem. Utrmacené, vysílené a ospalé vojáky probudilo zvolání: „Ivan schon da!“ Ve zmatku posbírali své pušky a dali se na útěk směrem ke Svinovu. Jeden z nich stačil ještě uzmut bicykl a ujet.

Střelba z těžkých zbraní poškodila skoro všechna stavení.

Domky na Hájích u Císařské silnice osvobodila Rudá armáda v noci (kolem půlnoci) z pátku 27. dubna na sobotu 28. dubna. Vojáci začali prohledávat domy, sklepy a pročišťovali je od Germánů. Pan Měch jim při tom

chtěl pomoci a rozsvítil světlo. Tu se vojáci zarazili a nestačili se divit. Jak to, když jsou všude zpřetrhané dráty a nikde se nesvítlí, tady světlo funguje. Ráno jim pak šel zlepšovatel ukázat elektrárničku na stožár, na kterém uviděli vrtuli. Jeden z vojáků se lekl a zvolal: „Smatri, samolot!“ A prostřílel na zařízení směrovku.

Větrná elektrárna doplatila na neznalost střelce vojáka.

Sovětské vojáky začali ráno útočit směrem na Třebovice a Svinov. Od nás to brali dvěma proudy — po Císařské silnici a „hájevé polní cestě“. Vojáci šli do dalších bojů odvážně, nekryli se. Za zbytečnost považovali nasadit si helmy. Z cívek roztahovali dráty pro polní telefony do prvních linií. V době útoku byli Sověti odstřelováni z hošťálkovského kopce, který ještě ovládali Němci. U našeho domku postavili dělo a čtři dělostřelců velel důstojník Rudé armády, který měl kšilt brigádyry rozřezán na dílky. Těmi pozoroval dopady granátů na nepřátelské body odporu. Sklonil hlavu a udílel rozkazy: „vlevo, vpravo, dozadu“ tak dlouho, až střely zasáhly cíl a zneškodnily kulometná hnízda nebo pozice kanónů. Jednoduchý a účinný zaměřovač.

Dům manželů Šrámkových stál poněkud osamocen a od naší osady vzdálen. Jejich vražda námi všemi otrásla.

(Pokračování na straně 14)

Stalo se to koncem léta 1945 a my jsme zrovna skládali cihly z vozu na opravu domku. Paní Šrámková ležela mrtvá mezi postelemi a pan Šrámek pobodán

Ze vzpomínek Oli Matějkové, rozené Holušové

Z hlubin paměti se mi vynořují válečné vzpomínky jako významná část mého pustkoveckého dětství a pohnutých zážitků.

Na podzim roku 1944 už neměl nikdo pochyb o blížící se porážce hitlerovského Německa. Při zimních sportech jsme už někde v dáli slyšeli tlumené dunění děl. Blížící se fronta se zvukově hlásila od severu, od Pruska, od Ratiboře.

Přícházely k nám zprávy, že němečtí vojáci berou lidem různé předměty a potraviny pro svou potřebu, případně je ničí. Proto naši rodiče a ostatní blízké rodiny Bochnáků, Rohlů, Kočích a Kotalů vykopali hluboké jámy v Musálkově písku (dnes řadové domky), na zahradě u Rohlů a v naší stodole a tam ukládali cennější věci i některé potraviny. Již před příchodem fronty se všichni domluvili, že se schovají v našem sklepě, který byl největší a nejbezpečnější. Když už se fronta blížila, museli jsme uvolnit byty pro německé vojáky a my jsme se i s ostatními sousedy nastěhovali do sklepa. Bylo nás tam asi 25 osob včetně dvou jednoročních dětí. Dospělí přinesli s sebou chleba, buchty a ostatní potraviny do zásoby, abychom přečkali frontu. Jak byly moudré, starostlivé a láskyplné naše babičky a maminky. Díky nim jsme neměli hlad a přečkali nejhorší dny války při osvobozování naší obce. Muži nanosili do sklepa slámu, na to natáhli deky a upravili poležení na uhlí

na přikopu. Případ zůstal neobjasněn. Po přechodu fronty se krajinou potulovaly ještě různé skupiny ozbrojenců. Nedalo se poznat, zda-li jde o vojáky Rudé armády nebo o někoho jiného. Dobývali se

a bramborách, kde jsme spali.

Zásoby jídla byly ukryté ve sklepě za postavenou heraklitovu stěnou s malým maskovaným otvorem. Tím jsem se protáhla jen já, jako jedna z nejmenších. Mléko jsme měli od babiččiny krávy, která nás všechny živila. Vzpomínám si, jak jsme se modlili, když se kolem nás střílelo a bombardovalo. Všichni jsme se báli. Domy okolo nás hořely a k Bochnákům spadla bomba a dům rozbila a zapálila.

K nám do sklepa přivedl prvního ruského vojáka — rozvědčíka — pan Kočí. Přišel sám od Kamenného dolu se samopalem v ruce. Radostně jsme ho vítali a byli rádi, že už jsou Němci pryč. Pohostili jsme ho kořalkou a chlebem se špekem. Po rozloučení odešel rychle znovu do boje.

Zatímco němečtí vojáci si nás nevšímali, nic nebrali, jen se chtěli umýt a vyspat, Rusové po osvobození začali brát kola, hodinky a jiné cenné předměty. Také poškodili v bytě mnoho nábytku. Velké pohoršení u nás nastalo, když si ze skříní udělali kadibudky. Můj tatínek byl z toho celý nemocný. Věci jsme ukryli, tak u nás nic cenného nenašli, jen se divili, že máme pěknou ložnici a říkali nám, že jsme „buržuí“.

Ruští vojáci obtěžovali ženy a mladé děvuchy. Jednoho dne ženy zjistily, že vojáci jdou do sklepa. Postupně utekly sklepovým oknem a utíkaly k chalupě

do domů a lidé po tragické události měli strach někoho vpouštět. V naší samotě panovalo právo silnějšího. Do dědiny to bylo daleko a dovolat se pomoci zvláště v noci, bylo naprosto nemožné.

pana Vajdy, kde byl vojenský štáb. Ve sklepě jsme zůstaly jen maminka s babičkou a já. Jeden voják se sápal na mamku a když mu nechtěla být po vůli, křičel, že ji zastřelí. Já jsem ho na kolenou prosila, aby ji nestřílel. V pravou chvíli k nám přišel ze štábu důstojník, vyvedl vojáka na dvůr a tam ho zastřelil. Svědkem tohoto aktu byl pan Kočí.

Ve sklepě jsme museli zůstat ještě týden, v našem bytě se ubytovali ruští důstojníci. S námi tam ještě zůstali Bochnákovi a Štalcerovi, jejich dům byl rozbitý a vyhořelý. Na podzim dostali od „UNRY“ dřevěné domky, ve kterých bydleli až do úpravy rozbořených chalup.

Smutné vzpomínky si chovám na tragedii naší sousedky paní Marie Holušové, kterou zabila při bojích smrtelná bomba. Zůstaly po ní dvě malé děti, Zdeňka a Mařenka, o které se pak starala jejich stařenka tětka Věfa. Stejný osud potkal spolužačku Boženu Pyšovou, kterou smrtelně zranil dělostřelecký granát. Na horním konci dědiny si válečná lítěte ještě vybrala krutou daň na životech našich spoluobčanů pana Antonína Krále a pana Kašpara.

Vzpomínka na oběti zůstává stále.

Někteří moji vrstevníci se z Pustkovce odstěhovali. Také já tady již 46 let nebydlím, ale stále na rodnou vesnici vzpomínám a ráda se sem vracím, abych se setkala se svými přáteli a kamarády z dětství.

Závěr:

Putováním válečným časem v Pustkovci po 60 letech byl vytvořen soubor opírající se o vzpomínky pamětníků, rodáků, spolužáků, starousedlíků. Kolik lidí, tolik lidských osudů. Kolik štěstí měli ti, co přežili frontu, okupaci a různé jiné nástrahy a záludnosti válečného stavu. Vzpomínky časem blednou. Při upřesňování událostí se musely některé příběhy vynechat pro nereálnost časové posloupnosti. Při psaní vzpomínek se události porovnávaly se zápisy v kronice obce od Karla Košaty;

- Bádalo se ve školní kronice — část 1938—1945;
- Pomocníkem dále byly kronika Sboru dobrovolných hasičů od Miloslava Waldra;
- Kniha „Pustkovec ve vzpomínkách rodáků“ od Jana Rohla.
- Publikace „625 let Pustkovce“ od Antonína Barcucha a Evy Rohlové. Osvo-

bození Ostravy ve světle vzpomínek a kronik od Karla Jiřika.

- Dějiny Ostravy od Karla Jiřika, Bohuslava Klímy, Milana Myšky, Blanky Pitunové, Jana Steineru.
- Klimkovice od Antonína Huby.
- Vlastivědný sborník okresu Nový Jičín, svazek 34.
- Z minulosti Svinova od Bohumíra Švejdy a Vlastimila Vrbky.
- „Hrabyň mého mládí“ od Karla Engliše.
- Hlučínsko v proměnách času.
- Nikdy nezapomeneme, vydal Místní národní výbor ve Štítině.
- Sudice, Dolní Lhota vydalo Okresní středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Opavě.
- Autor souboru nechtěl slepě opisovat události ze zápisů kronik, a proto se zaměřil na nové a zatím ještě nikde nezveřejněné příběhy. Dosud se nikde objektivně nepsalo o chování vojáků

Rudé armády v době poválečné. O tom se obecně mluvilo mezi lidem, ale do písemné formy se to nedostalo.

- Chtěl bych poděkovat členům letopisecké komise, která se přispěvkem zabírala už od listopadu roku 2004, řešila datopisné rozpory, hledala se pravda. Upřesňovaly se popisy, na schůze komise byli zváni panové Zdeněk Tichý a Ladislav Holuša, kteří exkurze do historie obce upřesňovali svými znalostmi.
- Členové letopisecké komise: Jiří Otisk, předseda. Ing. Lubomír Walder, Ing. Eliška Chodurová, Emil Vitásek, Lubomír Židek.
- Uznání a poděkování patří všem autorům vzpomínek.
- Poděkování paní Anně Folvarčné za spolupráci v jazykové oblasti.

Text: Jiří Otisk

